

Documents per a l'organització i la gestió dels centres

Projecte educatiu del centre (Curs 2020-
2021)

21/07/2020

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Índex

Avaluació del centre	5
1 Aspectes generals de l'avaluació del centre	5
2 Les avaluacions externes dels centres educatius	5
2.1 El Consell Superior de l'Avaluació del Sistema Educatiu	5
2.2 La Inspecció d'Educació	7
3 L'autoavaluació dels centres educatius	8
4 L'avaluació de la funció directiva	8
5 L'avaluació del personal docent	9
6 Normativa d'aplicació (avaluació de centre)	9
Convivència i clima escolar	9
1 Convivència i èxit escolar. Projecte de convivència	9
2 Protocols de centre per a la millora de la convivència	11
3 Unitat de Suport a la Convivència Escolar (USCE)	14
4 Assetjament i ciberassetjament	15
5 El centre educatiu acollidor	16
6 L'educació intercultural en un marc de diàleg i de convivència	17
7 Coeducació i promoció de la igualtat de gènere	20
8 Convivència, clima escolar i promoció del benestar emocional	21
9 Normativa d'aplicació (convivència i clima escolar)	22
Cultura digital de centre	23
1 Introducció a la cultura digital del centre	23
2 Estratègia digital del centre	24
2.1 Objectius de l'estratègia digital del centre	24
2.2 L'aplicació telemàtica Pla TAC	25
3 Aspectes organitzatius de les tecnologies digitals en el centre	26
3.1 Comissió d'estratègia digital del centre	26
3.2 La coordinació d'estratègia digital del centre	27

4 Ús de dispositius mòbils en el centre	28
5 Normativa d'aplicació (cultura digital de centre)	29
Documents de gestió del centre	30
1 Introducció	30
2 El projecte educatiu de centre (PEC)	31
3 Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC)	34
4 El projecte de direcció	38
5 La programació general anual	40
6 La memòria anual	41
7 Acords de coresponsabilitat	41
8 Normativa d'aplicació (documents de gestió del centre)	43
Innovació pedagògica	44
1 La innovació pedagògica	44
2 Modalitats de la innovació	45
3 Àmbits de la innovació	46
4 Convocatòries de la innovació	47
5 Els programes i projectes d'innovació en les programacions generals anuals i en les memòries anuals dels centres	48
6 Mapa de la innovació pedagògica	48
7 CESIRE	49
8 Certificació de la innovació	49
9 Normativa d'aplicació (innovació pedagògica)	49
El tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic	50
1 Introducció	50
2 El projecte lingüístic	50
2.1 Els usos lingüístics del centre	51
2.2 Les decisions metodològiques i didàctiques del projecte lingüístic	52

2.3 Aspectes organitzatius del projecte lingüístic	53
3 Qüestions específiques sobre el tractament i l'ús de les llengües	54
3.1 La segona llengua estrangera	54
3.2 La participació en programes de mobilitat internacional	55
3.3 Els suports lingüístics complementaris	56
3.3.1 Auxiliars de conversa en llengua estrangera	56
3.3.2 L'atenció lingüística individualitzada en el primer ensenyament	58
3.3.3 L'atenció a l'alumnat de procedència estrangera	58
10 Normativa d'aplicació (el tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic)	60
Objectius prioritaris i línies estratègiques del sistema educatiu	61
1 Objectiu: la transformació i la millora educativa	61
2 Normativa d'aplicació (objectius prioritaris del sistema educatiu)	62
Participació de la comunitat educativa	62
1 La comunitat escolar	62
2 Escola i famílies. Corresponsabilitat i èxit educatiu	63
2.1 Aplicació informàtica Escola i famílies	64
2.2 Carta de compromís educatiu. Implicació i participació de les famílies en el procés escolar i educatiu i en el funcionament del centre	64
2.3 Participació dels pares i mares i de l'AMPA	65
2.4 Formació de les famílies	67
3 La comunitat educativa	68
4 Projectes educatius territorials	68
5 Plans educatius d'entorn	69
6 Personal funcionari docent i/o inspector jubilat col·laborador amb els centres públics i serveis educatius	70
7 Normativa d'aplicació (participació de la comunitat educativa)	72

Avaluació del centre

1 Aspectes generals de l'avaluació del centre

L'avaluació és una eina per al coneixement i la millora contínua del servei educatiu. Sens perjudici del caràcter reservat de les dades que se n'obtenen, el conjunt d'actuacions d'avaluació han de proporcionar un coneixement aprofundit i interrelacionat de la realitat educativa als agents que intervenen en la seva millora.

L'avaluació ha de permetre relacionar els resultats amb els objectius que el centre es proposa, els processos d'ensenyament i la gestió dels recursos, d'acord amb les característiques del context en què es desenvolupa l'acció educativa. Ha de ser especialment útil per prendre decisions que contribueixin a incrementar la qualitat de l'educació i l'èxit educatiu de tot l'alumnat en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats.

El Departament d'Educació, d'acord amb el [títol XI](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, regula la planificació i l'aplicació de tota l'activitat avaluadora des d'una perspectiva que integra l'autoavaluació dels centres educatius i les avaluacions que duen a terme agents externs als centres.

Les modalitats d'avaluació que ha determinat el Departament d'Educació són les següents:

- Les avaluacions de l'Administració educativa.
- Les avaluacions generals del sistema educatiu.
- Les avaluacions censals i mostrals de les competències bàsiques assolides per l'alumnat, que correspon desenvolupar al Consell Superior d'Avaluació.
- Les avaluacions dels centres i dels serveis educatius, que correspon efectuar a la Inspecció d'Educació.
- L'autoavaluació dels centres educatius sostinguts amb fons públics, per tal de deduir-ne les actuacions de millora que cal implementar.
- L'avaluació de l'exercici de la funció directiva, que correspon efectuar a la Inspecció d'Educació.
- L'avaluació de l'exercici de la funció docent, que correspon efectuar a la Inspecció d'Educació, amb la participació de la direcció dels centres.

2 Les avaluacions externes dels centres educatius

2.1 El Consell Superior de l'Avaluació del Sistema Educatiu

El Consell Superior d'Avaluació porta a terme les proves d'avaluació externa als alumnes de sisè curs d'educació primària i de quart curs de l'educació secundària obligatòria.

Aquestes proves són una activitat educativa i, com a tal, tenen caràcter obligatori, atès que estan configurades com un deure de l'alumnat, d'acord amb l'[article 22.1 b](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Tot l'alumnat que cursa aquests nivells educatius, excepte aquells que siguin declarats exempts segons la convocatòria de la prova, tenen l'obligació de fer-les.

Les proves de sisè de primària i de quart curs de l'educació secundària obligatòria constitueixen una de les línies de millora de l'educació a Catalunya: d'una banda, el Departament d'Educació disposa de més informació sobre la situació global a Catalunya i, de l'altra, cada centre pot valorar els seus resultats i establir mesures de millora dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

Així mateix, els resultats de les proves proporcionen una informació valuosa als centres i a les famílies en relació amb el nivell competencial assolit per cada alumne o alumna, fet que afavoreix el disseny d'estratègies pedagògiques i d'intervencions més personalitzades per facilitar la transició entre etapes, especialment en el pas de l'educació primària a l'educació secundària obligatòria.

Els centres han d'informar a les famílies o als tutors legals dels resultats de la prova que han assolit tots els alumnes que cursen sisè curs d'educació primària o quart curs de l'educació secundària obligatòria. A més, cada centre ha d'utilitzar aquesta informació per identificar i aplicar les millores oportunes en el marc d'autonomia que permet la Llei d'educació.

En el cas de l'alumnat que no pugui fer la prova en els dies establerts, el centre ha d'adoptar les mesures necessàries que permetin assegurar el compliment de les finalitats següents:

- Identificar el grau d'assoliment de les competències i coneixements bàsics de cada alumne o alumna i integrar aquesta informació dins dels processos d'avaluació quan acabi l'etapa.
- Informar les famílies o tutors legals dels resultats que han obtingut els fills, mitjançant un informe d'assoliment de les competències. Una còpia d'aquest informe ha d'estar a disposició de la Inspecció d'Educació.

Els directors o directores dels centres educatius han de col·laborar amb el Consell Superior d'Avaluació per tal que les avaluacions externes, que avaluen el rendiment del sistema educatiu, es desenvolupin cada any en les millors condicions possibles. La Inspecció d'Educació presideix les comissions territorials i en coordina les actuacions a cada territori.

Així mateix, el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, en col·laboració amb la Direcció General de Currículum i Personalització, posen a disposició dels centres que imparteixen l'educació primària els materials per a dur a terme una prova diagnòstica de final del cicle inicial. Aquesta prova té un format globalitzador, que integra tots els àmbits que s'han d'avaluar, i s'emmarca en el context de la realitat propera de l'alumnat. El sentit de la prova és afavorir els processos de reflexió interna que, en el marc de l'autonomia pedagògica, han d'exercir els centres educatius.

2.2 La Inspecció d'Educació

La Inspecció d'Educació ha desenvolupat tres estratègies d'avaluació de centres, que són complementàries:

- El sistema d'indicadors del centre (SIC).
- L'avaluació periòdica del centre (AVAC), que té en compte els rendiments educatius i les avaluacions externes de l'alumnat, així com dades sobre el context socioeducatiu, les condicions d'equitat, la pràctica inclusiva i els indicadors de progrés del centre.
- L'avaluació global diagnòstica (AGD).

El sistema d'indicadors del centre (SIC) està format per un conjunt seleccionat de variables de context, resultats i recursos que s'actualitzen cada curs escolar i que permeten analitzar l'evolució en els darrers cinc anys i comparar-los amb altres centres. Entre els indicadors de resultats, s'inclouen els de les proves d'avaluació externa (de sisè de primària i de quart d'ESO).

L'anàlisi dels indicadors del SIC, conjuntament amb d'altres que el centre pot definir, ha de permetre identificar les causes que expliquen els resultats obtinguts i fer el seguiment dels indicadors de progrés del projecte educatiu del centre i del projecte de direcció.

El sistema d'indicadors del centre (SIC) ha de servir per:

- millorar els processos d'ensenyament i aprenentatge, i els resultats acadèmics dels alumnes;
- retre comptes a la comunitat educativa a través del consell escolar del centre i a l'Administració educativa;
- aportar informació per a l'avaluació de la funció docent i l'avaluació de la funció directiva;
- aportar informació al Departament d'Educació per orientar les polítiques educatives.

L'avaluació periòdica dels centres (AVAC) reconeix un determinat nivell d'eficiència a cada centre segons el grau d'assoliment dels objectius i l'evolució en la millora dels resultats en relació amb la mitjana d'altres centres de la mateixa tipologia. Té en compte el rendiment acadèmic, la planificació i l'assoliment dels objectius del centre, i les condicions d'equitat.

La valoració global que atorga l'AVAC pot tenir efectes en el procediment per a l'obtenció de crèdits, pel que fa al reconeixement dels estadis al professorat dels centres educatius públics que hagin mostrat un determinat nivell d'implicació en la millora dels resultats del centre.

L'avaluació global diagnòstica (AGD) serveix per avaluar el conjunt del centre. Aquesta avaluació proporciona una visió panoràmica del centre, i no implica l'avaluació detallada de tots els aspectes. Així mateix, es pot aplicar en els centres públics o privats que es determini.

Actualment s'està elaborant una nova proposta per a l'avaluació dels centres que integra processos d'autoavaluació dels centres i d'avaluació externa per part de la Inspecció.

3 L'autoavaluació dels centres educatius

En el marc d'autonomia que estableixen la [Llei d'educació](#) de Catalunya i el [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, els centres educatius que presten el Servei d'Educació de Catalunya han d'avançar en l'elaboració del seu projecte educatiu i assolir un major grau d'autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió. Les eines per fer-ho possible són els diferents documents de planificació (projecte educatiu de centre, projecte de direcció, programació general anual i memòria anual de centre). D'altra banda, és indispensable l'autoavaluació i el retiment de comptes.

L'autoavaluació ha de permetre que l'equip directiu i el claustre mesurin i valorin els resultats en funció del context i dels recursos de què disposen i reflexionin sobre l'eficiència del centre.

Durant cada curs escolar el centre ha d'elaborar la programació general anual (PGA), que ha d'incloure objectius concrets, assolibles i mesurables amb indicadors del mateix centre, d'acord amb el projecte educatiu de centre (PEC) i, en els centres públics, també amb el projecte de direcció (PdD).

Així mateix, en finalitzar el curs el centre ha de valorar l'assoliment dels objectius i fer les propostes de millora corresponents que garanteixin el cicle de millora contínua en la gestió del centre. Aquestes valoracions i propostes es recullen a la memòria anual (MA).

Alguns dels indicadors del sistema d'indicadors (SIC) són fonamentals per a aquest propòsit. Tanmateix, cada centre ha d'establir els seus indicadors en relació amb els objectius que el singularitzen.

4 L'avaluació de la funció directiva

D'acord amb el [Decret 155/2010](#), el resultat de l'avaluació del centre, juntament amb l'aplicació del projecte de direcció i amb la competència en l'exercici de les funcions, és un dels elements que ha de tenir en compte la Inspecció d'Educació en l'avaluació de final de mandat del director o directora. Per aquest motiu, l'autoavaluació i les avaluacions que fan els agents externs aporten informació de l'evolució del centre al llarg dels quatre cursos escolars d'exercici de la direcció, i del nivell d'eficàcia de qui l'ha dirigit.

Des del curs 2017-2018, la Inspecció d'Educació ha endegat el programa AVALDIR, que es dirigeix a les persones que accedeixen a la direcció d'un centre educatiu públic per primera vegada, amb un projecte de direcció per a quatre cursos. La finalitat del programa és reforçar els aspectes formatius i formadors de l'avaluació i ajudar a desenvolupar les competències professionals de les directores i directors novells.

5 L'avaluació del personal docent

L'avaluació de l'exercici de la funció docent es porta a terme en els processos d'accés a la funció pública docent (període de prova inicial de quatre mesos, primer curs sencer d'exercici de la docència i fase de pràctiques) i en processos vinculats a la carrera professional docent en què l'avaluació positiva de l'exercici de la docència es considera un mèrit (selecció de directors, accés a altres cossos docents, adquisició d'estadis...).

L'avaluació de l'exercici de la funció docent té per objectiu tant el reconeixement i l'acreditació de la competència docent com el desenvolupament i la millora professional en l'exercici de la docència.

Els inspectors i inspectores d'Educació, així com les direccions dels centres constitueixen els principals avaluadors de la funció docent. En els processos d'accés a la funció pública docent la tutorització esdevé un element clau per orientar l'acció educativa i facilitar-ne la incorporació al centre. El professorat avaluat participa en l'avaluació mitjançant l'autoavaluació de la seva actuació.

6 Normativa d'aplicació (avaluació de centre)

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, modificat pel Decret 29/2015, de 3 de març, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent (DOGC núm. 5753, d'11.11.2010)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Ordre ENS/330/2014](#), de 6 de novembre, del procediment de promoció docent per estadis (DOGC núm. 6749, de 13.11.2014)

Convivència i clima escolar

1 Convivència i èxit escolar. Projecte de convivència

L'[article 30.2](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, exposa que tots els

membres de la comunitat escolar tenen el dret a convidaure en un bon clima escolar i el deure de facilitar-lo amb la seva actitud i conducta en tot moment i en tots els àmbits de l'activitat del centre. En aquest sentit, la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació, estableix que tots els centres han d'elaborar un pla de convivència en el marc del seu projecte educatiu.

La [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del projecte de convivència en els centres educatius en el marc del projecte educatiu de centre, determina que el projecte de convivència s'ha d'implementar en els centres vinculats al Servei d'Educació de Catalunya que imparteixin ensenyaments d'educació infantil, educació primària, educació secundària obligatòria i ensenyaments postobligatoris.

El projecte de convivència forma part del projecte educatiu de centre i recull les mesures de promoció de la convivència, els mecanismes i les fórmules per a la resolució pacífica dels conflictes, especialment la mediació, així com els processos i les mesures d'intervenció educativa aplicables en cas d'incompliment de les normes d'organització i funcionament del centre i d'acord amb la normativa vigent.

El projecte de convivència reflecteix les accions que els centres educatius desenvolupen per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat escolar per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

Les accions que s'hi proposen s'han d'abordar des de tres nivells diferents: valors i actituds, resolució de conflictes i marc organitzatiu. Així mateix, aquestes accions han d'anar adreçades a la millora de la convivència en tres àmbits diferents: aula, centre i entorn, en el benentès que la permeabilitat entre aquests tres àmbits d'intervenció afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, actituds i hàbits relacionals.

Els objectius del projecte de convivència són els següents:

- Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.
- Ajudar cada alumne o alumna a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
- Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat dels alumnes en un marc de valors compartits.
- Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.
- Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

El projecte de convivència de centre ha d'incloure, almenys, els continguts següents:

1. Una concreció de la contextualització del centre recollida en el projecte educatiu, que inclogui els trets més destacats del centre i el seu entorn en relació amb els factors que poden incidir en la convivència.
2. Una diagnosi de la situació de la convivència en el centre que permeti determinar

els punts forts i febles i les necessitats del centre educatiu en matèria de convivència.

3. La formulació dels objectius específics d'acord amb el projecte educatiu de centre, els objectius generals del projecte de convivència del Departament d'Educació i les necessitats detectades.
4. La formulació dels indicadors d'avaluació que permeten conèixer el grau d'assoliment dels objectius específics.
5. La concreció de les mesures de prevenció, detecció i intervenció educatives orientades a aconseguir els objectius específics. Aquestes mesures han d'estar temporitzades.
6. La concreció de protocols de prevenció, detecció i intervenció davant situacions de conflictes greument perjudicials per a la convivència.

Els centres educatius han de constituir una comissió de convivència que ha de tenir entre les seves funcions col·laborar en la planificació, l'aplicació i el seguiment del projecte de convivència. Les normes d'organització i funcionament del centre han de determinar el nombre de representants de cada sector de la comunitat escolar que han de formar-ne part i el procés d'elecció.

La [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del projecte educatiu de centre, recull també altres aspectes rellevants pel que fa a l'elaboració i l'aprovació del projecte de convivència, el seguiment o l'avaluació.

Per a l'elaboració i el desenvolupament del projecte de convivència, el Departament d'Educació posa a l'abast de tots els centres educatius una aplicació informàtica amb elements de diagnosi, orientacions i recursos. Els centres educatius tenen disponible l'aplicació informàtica a la [intranet - Portal de centres](#). Així mateix, el Departament facilitarà formació específica per a l'elaboració del Projecte de convivència en el marc dels plans de formació de zona (PFZ).

D'acord amb la [Instrucció d'ampliació del termini d'elaboració i implementació del Projecte de convivència, amb motiu de la covid-19](#), de data 11 de maig de 2020, s'estableix el 30 de juny de 2021 com a data límit perquè tots els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya elaborin i implementin els seus projectes de convivència.

2 Protocols de centre per a la millora de la convivència

La [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, explicita a l'apartat 6 de l'annex els continguts d'aquest projecte, un dels quals és la concreció de protocols de prevenció, detecció i intervenció enfront de situacions de conflictes greument perjudicials per a la convivència.

Els centres educatius, a partir del debat i la reflexió comunitària, poden adaptar a la seva realitat i necessitats específiques els protocols per a la millora de la convivència

del Departament d'Educació.

Les mesures i actuacions que se'n derivin s'han d'incorporar, així com la resta de mesures que configuren el projecte de convivència, en la programació general anual i en els documents de gestió de centre que es considerin oportuns. Els resultats del seguiment i, si escau, les propostes de millora, s'han d'incloure en la memòria anual del centre.

Els protocols per a la millora de la convivència del Departament d'Educació són els següents:

- [Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront de l'assetjament escolar a persones LGBTI](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció de la violència masclista entre l'alumnat](#)
- [Protocol d'àmbit comunitari de prevenció, detecció i intervenció davant situacions d'absentisme](#)[Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i de discriminació.](#)

En col·laboració amb altres departaments, també s'han elaborat els protocols següents per a la millora de la convivència:

- [Protocol d'actuació entre els departaments de Treball, Afers Socials i Famílies i d'Educació de detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu](#)
- [Protocol d'actuació entre el Departament de Benestar Social i Família i el Departament d'Ensenyament de l'Administració de la Generalitat de Catalunya per garantir una intervenció coordinada en situacions de conflicte, assetjament escolar o comissió d'una infracció penal denunciada en les quals estiguin implicats menors de catorze anys](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció de processos de radicalització als centres educatius](#)

Així mateix, el Circuit simplificat d'intervenció davant conductes de l'alumnat greument perjudicials per a la convivència sintetitza les fases de comunicació i intervenció de diversos protocols per a la millora de la convivència amb la finalitat d'unificar criteris i procediments d'actuació davant aquestes situacions.

Els centres educatius tenen disponibles els protocols per a la millora de la convivència a la [intranet - Portal de centre](#).

Els protocols per a la millora de la convivència, que en funció de les necessitats detectades cada centre acordi concretar, és convenient que recullin els nivells d'actuació següents:

Nivell preventiu

En la part preventiva aquests protocols han de recollir les actuacions i mesures que el centre porta a terme per desenvolupar els valors i les actituds que contribueixen a crear un bon clima escolar i a capacitar tots l'alumnat i la comunitat escolar en el foment de la convivència així com per minimitzar els factors de risc vinculats a determinades conductes, greument perjudicials per a la convivència.

Els protocols per a la millora de la convivència del Departament ofereixen actuacions, estratègies i recursos que els centres educatius poden adaptar segons la seva realitat i necessitats específiques.

Nivell de detecció i valoració

Els protocols han d'incloure indicadors que permetin, a qualsevol membre de la comunitat educativa, detectar conductes o situacions greument perjudicials per a la convivència. A més, han de recollir els mecanismes de valoració que confirmin o descartin qualsevol sospita de conducta o situació greument perjudicial.

Els protocols per a la millora de la convivència del Departament inclouen els indicadors específics que el centre ha de recollir en els protocols de centre per a la millora de la convivència, i que pot completar si ho considera oportú.

Nivell de notificació o derivació

Els protocols han d'incloure també els mecanismes de notificació o derivació a les instàncies administratives pertinents.

Davant de conductes o situacions greument perjudicials per a la convivència els centres educatius han de fer el següent:

- a. Comunicar a la Inspecció d'Educació qualsevol cas d'assetjament, ciberassetjament, odi i discriminació, conflicte greu, possible maltractament infantil i adolescent o abús sexual, pertinença o captació d'algun alumne o alumna per part de grups amb conductes radicalitzades i violentes, així com qualsevol altra conducta o situació greument perjudicial per a la convivència.
- b. Notificar als serveis territorials o al Consorci d'Educació de Barcelona els casos de maltractament infantil i adolescent o abús sexual comesos per personal docent, professionals d'atenció educativa, personal d'administració i serveis o altres professionals que intervenen en l'àmbit escolar. També cal comunicar a aquestes instàncies la possible pertinença o captació d'un alumne o alumna per part de grups amb conductes radicalitzades i violentes.
- c. Notificar a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) els casos de maltractament infantil i adolescent o abús sexual quan es tingui coneixement d'un possible desemparament de l'infant o adolescent.
- d. Posar en coneixement del Ministeri Fiscal i/o policia de proximitat qualsevol fet que pugui ser constitutiu de delictes o falta que es pugui perseguir penalment comès per qualsevol persona de la comunitat educativa en el centre o en relació

directa amb la seva activitat.

Així mateix, cal comunicar sempre als serveis socials bàsics qualsevol situació de risc o possible desemparament d'un infant o adolescent.

Nivell d'intervenció

Aquests protocols han d'incloure, a més de les mesures correctores i sancionadores que cal dur a terme davant les faltes o conductes greument perjudicials per a la convivència, les mesures educatives oportunes:

- actuacions educatives i reparadores adreçades a tots l'alumnat, tant als implicats en un conflicte greu (alumnes agressors i alumnes agredits) com a la resta del grup classe (alumnes observadors), i
- mesures d'informació, suport i orientació a les famílies.

Els protocols per a la millora de la convivència publicats pel Departament d'Educació ofereixen actuacions, estratègies i recursos per cadascuna de les fases de la intervenció que els centres educatius poden adaptar segons la seva realitat i necessitats específiques.

En qualsevol dels casos la direcció del centre ha d'informar la família de l'infant o adolescent de les actuacions que s'estiguin realitzant.

3 Unitat de Suport a la Convivència Escolar (USCE)

El Departament d'Educació posa a disposició de la comunitat educativa la [Unitat de Suport a la Convivència Escolar \(USCE\)](#), que ofereix assessorament telefònic a qualsevol membre de la comunitat escolar en situacions de conflicte relacionades amb la convivència escolar que no s'hagin pogut resoldre de manera satisfactòria pels canals ordinaris.

El telèfon per contactar-hi és el 935 516 968 i l'adreça electrònica, eif.educacio@gencat.cat.

Tipologia dels casos que s'atenen:

- Orientacions per a la millora de la convivència
- Conflictes interpersonals
- Gestió del dol i la pèrdua
- Disconformitat amb l'acció o la gestió educativa
- Presumptes maltractaments entre iguals (assetjament/ciberassetjament, presumptes maltractaments físics, presumptes abusos sexuals)
- Presumptes maltractaments (per professionals del centre)
- Presumptes maltractaments en l'àmbit familiar
- Absentisme.

Les situacions a les que dona resposta són les següents:

- Trucades directes de qualsevol membre de la comunitat escolar que poden anar des d'orientació i/o assessorament sobre situacions relacionades amb la convivència escolar, fins a situacions particularment complexes o que no s'han pogut resoldre pels canals ordinaris.
- Situacions derivades de l'aplicació dels diferents protocols per a la millora de la convivència que el Departament d'Educació posa a disposició dels centres educatius.
- Situacions derivades des del telèfon d'Infància Respon 116111.
- Situacions derivades des de l'Àrea per a la Igualtat de tracte i no discriminació de persones LGBTI del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.
- Situacions derivades des de la Fiscalia de Menors.

4 Assetjament i ciberassetjament

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en l'[article 33](#) insta el Govern i el Departament d'Educació a adoptar les mesures necessàries per prevenir les situacions d'assetjament escolar i, si s'escau, afrontar-les de manera immediata.

D'altra banda, la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, en l'[article 90](#), sobre protecció en l'àmbit de l'educació, insta les administracions públiques a impulsar el desenvolupament d'actuacions adreçades al conjunt de la comunitat educativa que permetin prevenir, detectar i erradicar el maltractament a infants i adolescents, els comportaments violents, l'assetjament escolar i la violència masclista.

Per tot això i per donar resposta a la preocupant situació que els processos d'assetjament entre iguals generen en el si de la nostra societat i en concret entre els nostres infants i joves, una situació que, d'altra banda, s'ha vist intensificada en els darrers anys per l'increment de l'ús de les tecnologies, el Departament posa a l'abast dels centres el [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals](#).

Així mateix, la [Llei 11/2014](#), del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, explícita en l'article 12, sobre educació, que s'ha de promoure el desplegament efectiu de plans de convivència amb un èmfasi especial en les mesures de prevenció i d'actuació contra l'assetjament de què poden ser objecte les persones LGBTI en el medi escolar.

En aquest sentit, el Departament d'Educació posa a l'abast dels centres el [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront de l'assetjament escolar de les persones LGBTI](#) i el [Protocol per a l'atenció i acompanyament de l'alumnat transgènere en els centres educatius](#).

Aquests protocols ofereixen orientacions i recursos per a la prevenció, la detecció i la intervenció, a més d'un circuit marc que vol donar coherència i facilitar la coordinació de les accions dels diferents agents educatius.

En les situacions d'assetjament i ciberassetjament és necessari comptar amb la corresponsabilitat de les famílies i per això el Departament ha elaborat guies i materials formatius disponibles al web [Famílies](#).

Atesa la necessitat d'implicar tots els sectors de la comunitat escolar i donar a l'alumnat més protagonisme en la detecció i l'ajuda entre iguals, el Departament d'Educació impulsa el Programa d'innovació pedagògica #aquiproubullying de prevenció, detecció i intervenció enfront de l'assetjament entre iguals. La convocatòria per a la selecció dels centres interessats es publicarà conjuntament amb la resta de programes d'innovació del Departament, en convocatòria única, a l'apartat [d'innovació](#) del web de la XTEC.

Amb el Programa d'innovació pedagògica #aquiproubullying, el Departament d'Educació pretén posar a l'abast dels centres formació, estratègies i recursos necessaris per elaborar un projecte de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament amb la participació de tota la comunitat escolar, especialment de l'alumnat, que actuarà com a agent actiu i compromès en la lluita contra l'assetjament, alhora que adquireix les actituds i els valors propis de la competència social i ciutadana.

5 El centre educatiu acollidor

L'acollida és el conjunt sistemàtic d'actituds i actuacions que el centre posa en funcionament per guiar la incorporació òptima dels membres nous de la comunitat educativa en la vida i la cultura quotidianes. En aquest sentit l'acollida no s'ha d'entendre com un fet puntual, sinó com un procés continu al llarg de tota l'etapa escolar.

D'acord amb el [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, el desenvolupament de polítiques inclusives en els centres parteix del desenvolupament d'una escola per a tothom, que organitzi de manera adequada els recursos per garantir l'atenció a la diversitat des de projectes educatius que considerin l'acollida i la participació de l'alumnat i les famílies, i en els quals es planifiquin les mesures i els suports minimitzant les barreres d'accés amb què es podria trobar qualsevol alumne o alumna.

Per crear cultures inclusives és imprescindible un diàleg permanent i renovat dins l'escola i amb l'entorn amb voluntat de promoure una comunitat educativa acollidora i col·laboradora que valora tots i cadascun dels alumnes, a la vegada que crea al seu voltant altes expectatives d'èxit.

Els processos d'acollida mereixen una atenció especial dins el projecte de convivència del centre, perquè afavoreixen l'enriquiment de tots els membres del centre: es relacionen, es coneixen, creen vincles i progressen plegats. En aquests processos també cal preveure els criteris pels quals s'estableixen els grups classe de l'alumnat que inicia el segon cicle d'educació infantil, el primer curs d'educació primària i el primer curs d'educació secundària obligatòria. Entre aquests criteris que estableix cada centre

educatiu cal preveure l'escolarització de germans bessons, i ser prou flexibles per tenir en compte també l'opinió de les famílies.

L'arribada de famílies d'alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu, de famílies nouvingudes i d'altres en risc d'exclusió social, conjuntament amb la gran mobilitat d'alumnes en els centres, han posat en evidència, també, la importància dels processos d'acollida. Aquests processos d'acollida han d'anar adreçats, per tant, a tot l'alumnat, a les famílies, als docents ([article 77](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació) i al personal d'administració i serveis, fent una atenció especial a les persones més vulnerables de qualsevol d'aquests col·lectius.

Cal remarcar que és imprescindible tenir en compte l'aspecte emocional de l'acollida inicial, especialment en el cas de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, per reduir l'estrès que suposa l'arribada a un entorn de relació i d'aprenentatge completament nou.

D'altra banda, d'acord amb l'[article 2](#) del títol preliminar de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, els processos d'acollida s'han de regir pels principis de la igualtat d'oportunitats i la integració de tots els col·lectius. Així mateix, d'acord amb els articles [10](#) i [81](#) de la mateixa Llei, els centres han de proporcionar una acollida personalitzada a l'alumnat nouvingut.

El projecte lingüístic ha de preveure els aspectes d'acollida que serveixen per promoure l'aprenentatge i l'ús de la llengua catalana com a instrument de comunicació en un context multilingüe i on es pot establir un tractament de les llengües que doni resposta a la situació sociolingüística de l'alumnat. El reconeixement d'aquest context multilingüe garanteix la igualtat d'oportunitats i el respecte a la diversitat lingüística i cultural i la cohesió social.

La programació general anual del centre ha d'incloure les actuacions d'acollida per a tots els membres de la comunitat escolar, i també els processos d'acollida que es facin en col·laboració amb l'entorn.

L'acció tutorial dels equips de centre ha de garantir la planificació de l'orientació educativa entre etapes i l'acompanyament educatiu dels processos d'acollida i d'integració escolar i social de tot l'alumnat.

El Departament posa a l'abast de tots els centres eines i recursos per facilitar els processos d'acollida:

- Aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte de convivència: Acollida.
- Aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte Escola i Família: Acollida per a les famílies.

Els centres educatius disposen de les aplicacions informàtiques dels projectes educatius a la [intranet - Portal de centre](#).

6 L'educació intercultural en un marc de diàleg i de convivència

L'[educació intercultural](#) és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar ciutadans que puguin desenvolupar-se en una societat plural i democràtica i té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones.

La [Resolució del Parlament Europeu de 19 de gener de 2016](#) insta a promoure en el terreny educatiu un enfocament intercultural i basat en valors per promoure el respecte mutu, els principis ètics, la diversitat, la inclusió i la cohesió social.

El model intercultural català, que recull les darreres recomanacions d'institucions internacionals i l'experiència desenvolupada en els darrers anys, està basat en el desenvolupament equilibrat de les actuacions que donen resposta a aquest tres eixos:

Equitat

Ens referim a la igualtat d'oportunitats, tant en l'accés com en el procés, i les altes expectatives envers tot l'alumnat. En aquest sentit, cal recordar que l'educació ha estat i ha de seguir sent un element imprescindible d'ascens social.

Per promoure l'equitat, el centre educatiu hauria de:

- Portar a terme un procés d'acollida gradual i ben seqüenciat en el temps.
- Establir un bon clima relacional.
- Afavorir la participació i la implicació en el centre de tots els seus membres.
- Promoure la competència intercultural de tots els membres de la comunitat escolar, entesa com el conjunt d'habilitats cognitives, ètiques i pràctiques necessàries per viure i actuar amb autonomia i eficàcia en un context social multicultural.
- Promoure la formació del professorat en educació intercultural.
- Promoure la participació de les famílies per afavorir-ne la implicació en el procés educatiu dels seus fills.
- Fomentar les metodologies cooperatives i l'aprenentatge entre iguals com recursos per facilitar l'èxit acadèmic i educatiu de tot l'alumnat.
- Fomentar un model d'avaluació que pugui adaptar-se als diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.
- Tenir en compte la previsió i la intervenció educativa amb infants i joves amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) dins d'un model educatiu inclusiu.

Reconeixement de la diferència

Ens referim al reconeixement i al valor de la diferència com una forma d'igualar-nos en dignitat, però també de créixer i conèixer sumant des de les singularitats que tots tenim. Només és possible generar vincles i filiacions reconeixent-nos com a iguals quant a drets i obligacions, com a persones que formem part d'un projecte comú.

Per promoure el reconeixement de la diferència, el centre educatiu hauria de:

- Potenciar un currículum intercultural que faci aflorar la diversitat existent a les aules, incorporant visions universals, representatives, plurals i contrastades.
- Fomentar l'esperit crític pel que fa a la valoració de la pròpia cultura i la dels altres.

- Crear espais d'interacció.
- Gestionar positivament les emocions.
- Acompanyar l'alumnat en la construcció d'una identitat que pot ser de múltiples pertinences.
- Planificar actuacions de reconeixement de les llengües familiars de l'alumnat i la diversitat lingüística, i fomentar l'aprenentatge de les llengües d'origen.
- Gestionar les manifestacions de la diversitat cultural i de creences en el centre des del reconeixement i la valoració, en un marc de valors compartits.
- Respectar la diversitat cultural en totes les seves formes i, per tant, permetre l'ús de vestuari o elements simbòlics, siguin de caràcter cultural, religiós o identitari, sempre que no impossibilitin la realització de totes les activitats curriculars, la comunicació interpersonal, la identificació personal i la seguretat personal o la dels altres, o que trenquin de forma ostentosa les normes cíviques. Aquest respecte, però, no ha de permetre tolerar els símbols que exalten la xenofòbia o el racisme, o que promouen qualsevol tipus de violència.

Valors i elements compartits

Ens referim a la promoció i la interiorització dels valors democràtics, els drets humans, l'ús de la llengua catalana com a element cohesionador i altres valors i elements que configuren la nostra identitat col·lectiva.

Per promoure els valors i elements compartits, el centre educatiu hauria de:

- Educar en els drets humans i en els valors propis d'una societat democràtica.
- Remarcar els elements que ens fan més iguals que diferents.
- Fomentar la llengua catalana com a eina comunicativa comuna i de cohesió.
- Fomentar la participació de l'alumnat en les activitats del centre, les activitats extraescolars i en el teixit associatiu de l'entorn com a element necessari per generar espais d'interacció, compartir valors i construir un futur cohesionat.

Només des d'un treball equilibrat d'aquests tres eixos es pot garantir l'èxit educatiu de l'alumnat i la cohesió social.

Per desenvolupar l'educació intercultural, el Departament d'Educació facilita als centres tallers per potenciar la competència intercultural dels professionals del centre. Aquests tallers són impartits pels assessors en llengua, interculturalitat i cohesió social (LIC) i formen part del seu pla de treball.

Així mateix, el Departament posa a l'abast dels centres els recursos següents:

- [Document per a l'elaboració del projecte de convivència](#). A l'apartat d'educació intercultural hi trobareu instruments de diagnòstic, orientacions i recursos per treballar des d'una perspectiva intercultural a l'aula, al centre i a l'entorn.
- [Interculturalitat a les àrees del currículum](#). En aquest document trobareu com desenvolupar un currículum intercultural des de diferents àrees, amb exemples de programacions concretes.

- [Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya](#). En aquesta guia editada pel Departament de Governació i Relacions Institucionals i pel Departament d'Educació, trobareu orientacions, recursos i bones pràctiques per gestionar la diversitat religiosa i de creences en els centres educatius, que poden afectar en àmbits com l'alimentació, l'ús d'indumentària i símbols religiosos, les justificacions d'absències, els processos de dol o el desenvolupament del currículum, entre d'altres. La guia també recull els principis bàsics d'actuació, la normativa relacionada i unes fitxes sobre els aspectes més rellevants de les confessions religioses presents a Catalunya.

7 Coeducació i promoció de la igualtat de gènere

Els centres educatius han de promoure la igualtat d'oportunitats de l'alumnat; han d'incorporar la perspectiva de gènere a l'acció educativa; han de prevenir i gestionar comportaments i actituds discriminatoris per raó d'identitat de gènere, expressió de gènere i orientació afectivosexual, i han de potenciar el reconeixement, la cooperació i el respecte mutu. Aquests objectius queden recollits en el [Pla per a la igualtat de gènere del sistema educatiu](#), aprovat pel Govern el 20 de gener de 2015.

Aquests principis han d'informar el projecte educatiu del centre, amb la incidència corresponent en les programacions d'aula i en les activitats educatives.

- En el procés educatiu, els centres han de garantir especialment:
- La promoció d'un llenguatge verbal i gràfic que tracti equitativament ambdós sexes.
- L'ús no sexista dels espais educatius del centre.
- La utilització de llibres de text i materials didàctics i curriculars que promoguin un tracte no sexista.
- La incorporació als continguts curriculars de la perspectiva de gènere, dels sabers de les dones al llarg de la història i de les tasques de cura envers les persones i els espais indistintament per part d'ambdós sexes.
- L'orientació professional i acadèmica no estereotipada i sense discriminacions sexuals ni socials.
- La constitució d'un entorn amable i segur perquè tant l'alumnat com el professorat puguin viure de manera natural la seva orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.
- La potenciació d'una educació afectiva que afavoreixi la construcció d'una sexualitat positiva i saludable.
- La gestió positiva de situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista o per motiu d'identitat de gènere o d'orientació afectivosexual.

Els consells escolars de cada centre han de designar una persona entre els seus membres per impulsar mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones, d'acord amb el que s'estableix en l'[article 126.2](#) de la Llei orgànica

2/2006, de 3 de maig, d'educació. El Departament d'Educació proporciona accions de formació a les persones designades perquè puguin desenvolupar les seves funcions en condicions òptimes.

La constitució al centre d'una comissió de coeducació, polítiques de gènere i d'igualtat d'oportunitats poden afavorir la implementació d'actuacions coeducatives i la implicació de la comunitat educativa.

El Departament d'Educació posa a l'abast de tots els centres eines i recursos per treballar la coeducació i la igualtat de gènere mitjançant:

- L'àmbit de currículum i orientació del [web de la XTEC](#), on hi ha un apartat de coeducació i igualtat de gènere que recull propostes formatives, educatives i recursos.
- El programa "Coeduca't". L'objectiu d'aquest programa és ajudar els centres a treballar aspectes bàsics de coeducació, de perspectiva de gènere i de sexualitat de forma explícita, sistemàtica, rigorosa i respectuosa. El programa compta amb el suport de diferents departaments de la Generalitat de Catalunya, ajuntaments, universitats i diverses entitats expertes i de referència. Com a documents de referència que té en compte cal citar les orientacions de la UNESCO i de l'OMS, un marc que funciona en molts altres països.
- El [Programa formatiu de prevenció de la violència masclista](#) consta de formació per a docents, per a l'alumnat de cycle superior d'educació primària i alumnat de tercer i quart d'ESO, i formació per a les famílies. Els materials han estat elaborats amb la col·laboració de Coeducació i Fundació Aroa, entitats expertes en prevenció de la violència masclista.
- L'aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte de convivència que ofereix una diagnosi i orientacions i recursos sobre el tema de coeducació, disponible per als centres a la [intranet - Portal de centre](#).
- D'altra banda, a l'espai Igualtat de gènere de la [intranet - Portal de centre](#), tots els professionals dels centres educatius poden trobar informació sobre les polítiques d'igualtat del Departament.

8 Convivència, clima escolar i promoció del benestar emocional

L'[article 44](#) de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, exposa que qualsevol infant o adolescent té dret a rebre els efectes beneficiosos de la protecció de la salut, que s'expressa en el dret a desenvolupar-se en entorns saludables, tant en l'àmbit públic com privat.

Tenir cura, en el marc del projecte de convivència, de l'acolliment, l'educació intercultural, la promoció de la igualtat de gènere i l'equitat, així com de l'educació socioemocional, representa adoptar un enfocament integral de tota l'organització per promocionar el benestar social i emocional de l'alumnat, per nodrir-ne i estimular-ne l'autoestima i l'autoeficàcia i per promoure comportaments positius que impedeixin

qualsevol forma d'intimidació o violència.

Aquestes mesures i actuacions també afecten de forma positiva tots els membres de la comunitat escolar: docents, personal de suport educatiu, personal d'administració i serveis i a famílies.

El clima escolar positiu és un factor de protecció que promou el benestar emocional de tota la comunitat educativa i l'establiment de vincles que fomentin el sentiment de pertinença, la identificació amb el grup, el reconeixement de la diferència, l'equitat, la seguretat emocional i les relacions personals positives i la convivència pacífica. Un clima escolar positiu és la base d'un bon aprenentatge.

En aquest sentit, amb vista a promoure un clima escolar positiu és important incorporar en tota la comunitat escolar una mirada restauradora global que, a més de focalitzar la resposta al conflicte, inclogui la gestió de les relacions i la creació de comunitat amb espais amables i lliures de violències. Gestionar els conflictes de manera restaurativa és fer cultura de pau.

El Departament d'Educació posa a l'abast de tots els centres eines, recursos i formació per treballar l'enfocament restauratiu i la mediació, dins del web de la XTEC, on hi ha un apartat específic sobre mediació i pràctiques restauratives.

Les actuacions relacionades amb la convivència i el clima escolar es poden enfortir si estan coherentment vinculades i coordinades amb el desenvolupament de les competències bàsiques en l'àmbit de [educació en valors](#) (educació primària) i en l'àmbit de [cultura i valors](#) (educació secundària obligatòria) i en l'àmbit personal i social.

9 Normativa d'aplicació (convivència i clima escolar)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006).
- [Llei 17/2015](#), de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes (DOGC núm. 6919, de 23.7.2015).
- [Llei 11/2014](#), del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia (DOGC núm. 6730, de 17.10.2014).
- [Llei 14/2010](#), del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (DOGC núm. 5641, de 2.6.2010).
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009).
- [Llei 5/2008](#), de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista (DOGC núm. 5123, de 2.5.2008)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017).
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010).
- [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i

del personal directiu professional docent (DOGC núm. 5753, d'11.11.2010).

- [Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica (DOGC núm. 6966, de 30.9.2015).
- [Resolució ENS/793/2018](#), de 13 d'abril, per la qual es dona continuïtat al Programa d'innovació pedagògica #aquiproubullying de prevenció, detecció i intervenció enfront de l'assetjament entre iguals i s'obre convocatòria pública per a la selecció de centres educatius interessats a formar-ne part (DOGC núm. 7605, de 24.4.2018).
- [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre (DOGC núm. 7336, de 17.3.2017).

Cultura digital de centre

1 Introducció a la cultura digital del centre

L'assoliment de la competència digital per part de tot l'alumnat és la raó per la qual els centres educatius han de definir i actualitzar, de manera periòdica, l'estratègia sobre l'ús de les tecnologies digitals, tant en el procés d'ensenyament i aprenentatge com en el conjunt de les actuacions i interaccions del centre amb la comunitat educativa.

Els decrets de currículum ([Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, i [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria) han incorporat el desplegament de la competència digital, d'acord amb el plantejament recollit als documents [Competències bàsiques de l'àmbit digital. Educació primària](#) i [Competències bàsiques de l'àmbit digital. Educació secundària obligatòria](#). Per tant, és necessària una revisió i actualització de les pràctiques educatives que es duen a terme en el centre educatiu, per assegurar que s'atenen, en les programacions, les quatre dimensions que conformen la competència digital:

1. Instruments i aplicacions
2. Tractament de la informació i organització dels entorns de treball i aprenentatge
3. Comunicació interpersonal i col·laboració
4. Ciutadania, hàbits, civisme i identitat digital

Per fer-ho possible cal una mirada de les tecnologies que incorpori aspectes pedagògics, formatius, ètics i organitzatius del mateix centre, sempre complint amb criteris d'accessibilitat i usabilitat.

Com a instrument per formalitzar aquesta mirada, en el marc del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, i del projecte educatiu del centre, cal una planificació a curt, mitjà i llarg termini perquè el procés de desplegament de la competència digital es desenvolupi de manera harmònica.

D'altra banda ha de revisar i tenir en compte aspectes de [protecció de dades](#) i drets d'imatge en les pràctiques d'ensenyament-aprenentatge, la publicació i ús de dades en els diferents formats en l'activitat diària i en espais virtuals i xarxes. Així mateix, es pot fer ús de les consideracions aportades pel projecte [Internet Segura](#) de la XTEC i de [l'Agència de Ciberseguretat](#) de Catalunya.

2 Estratègia digital del centre

Els criteris que fan referència a l'organització i als usos pedagògics de les tecnologies digitals en el centre s'han de recollir en el projecte educatiu. La concreció de les aplicacions i els usos de les tecnologies s'han d'incorporar als diversos documents de gestió del centre: normes d'organització i funcionament, programació general anual, memòria, etc.

Així, és convenient que el projecte de direcció formuli propostes concretes pel que fa a l'accés i l'ús als dispositius tecnològics i als recursos digitals, a l'actualització dels usos de les tecnologies digitals i a l'impuls d'activitats STEM (acrònim que fa referència a les disciplines acadèmiques de ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques) i promogui estratègies orientades a millorar l'assoliment de la competència digital de tot l'alumnat i l'eliminació de barreres que creen l'esclletxa digital.

Es recomana que tots els centres educatius disposin d'un entorn virtual d'aprenentatge per tal de garantir el seguiment de la programació didàctica. El Departament d'Educació posa a disposició dels centres un entorn virtual d'aprenentatge Moodle. D'altra banda, aquells centres que decideixin utilitzar un altre entorn virtual d'aprenentatge, ho podran fer en el marc de l'autonomia de centre, sempre que es respectin les [orientacions sobre l'adopció d'entorns de treball col·laboratiu al núvol per a l'àmbit escolar](#) i la normativa vigent en matèria de protecció de dades.

L'estratègia digital del centre ha de mostrar la planificació en els aspectes organitzatiu, pedagògic, tecnològic i inclusiu, i ha d'assignar les responsabilitats associades dins dels equips docents. Correspon al director o directora del centre impulsar i liderar-ne el desenvolupament i vetllar per la seva aplicació i avaluació. Així mateix, el Departament d'Educació ha d'aportar orientacions i instruments perquè s'implementi correctament.

L'estratègia digital del centre ha de ser el resultat d'un treball en equip i consensuat de desplegament de les tecnologies digitals, del pla de formació associat, de la comunicació, de la gestió interna i externa, i de l'avaluació a partir de les evidències per a la seva millora constant.

2.1 Objectius de l'estratègia digital del centre

Els objectius de l'estratègia digital del centre són, entre d'altres:

- Planificar el desplegament i la inserció de les TIC en els àmbits educatiu, administratiu i comunicatiu.
- Promoure l'assoliment de la competència digital de tot l'alumnat.
- Promoure l'assoliment de la competència digital docent de tot el professorat.
- Impulsar els usos curriculars de les tecnologies digitals i fer-ne el seguiment i l'avaluació.
- Assignar responsabilitats compartides en la gestió de la tecnologia en el centre.
- Vetllar pel compliment de la normativa en els usos de la tecnologia, especialment en allò que s'estableix a la [Llei orgànica 3/2018](#), de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPD), i a la [Llei de propietat intel·lectual](#) (LPI).
- Establir criteris per definir les prioritats de dotació dels recursos tecnològics i d'assessorament i de formació del professorat.
- Establir mesures per garantir la inclusió digital de tot l'alumnat, i evitar-ne així l'esclatxa digital, i promoure accions i iniciatives tecnològiques en la igualtat de gènere.
- Establir la presència del centre a Internet (Portal del centre, plataforma virtual).
- Establir mesures de protecció de l'alumnat de continguts inadequats en l'accés a Internet, tant dels equipaments del centre com dels personals l'alumne o alumna.
- Establir mesures de protecció de l'alumnat i de les dades personals pel que fa a l'ús i instal·lació de plataformes i de programari.

2.2 L'aplicació telemàtica Pla TAC

Per facilitar la redacció i el desplegament de l'estratègia digital del centre, el Departament posa a disposició dels centres educatius l'aplicació telemàtica [Pla TAC](#), amb accés des de la intranet - Portal de centre (Projectes educatius > Pla TAC). Tots els directors i directores de centres públics hi tenen accés amb l'usuari GICAR (ATRI); els titulars dels centres d'altres titularitats hi tenen accés amb el sistema GUAC. Un director o directora pot donar d'alta a l'aplicació un docent del seu centre que determini que hi han de ser.

Cal tenir en compte que l'aplicació Pla TAC se substituirà properament per una nova eina que acompanyarà els centres en la creació de la seva estratègia digital en el marc del Pla d'educació digital de Catalunya. Mentrestant, segueix en funcionament l'aplicació Pla TAC.

L'aplicació telemàtica Pla TAC permet efectuar una diagnosi del centre al voltant dels cinc temes següents, per a cadascun dels quals s'han considerat tres àmbits de referència (aula, centre i entorn):

1. Estratègia, lideratge i gestió

2. Usos curriculars
3. Competència digital docent
4. Seguiment, avaluació i millora
5. Infraestructures i serveis digitals

A partir de la diagnosi, l'aplicació assenyala els punts forts i febles i fa d'assistent en el desenvolupament de la planificació dels objectius, les actuacions i els indicadors d'assoliment dels objectius, tot permetent desar les diferents versions al llarg del temps, amb la generació d'informes en format PDF.

És recomanable revisar anualment l'estratègia digital del centre i establir objectius específics amb indicadors d'assoliment i actuacions realistes per avançar de manera coherent, sostenible i inclusiva en la implementació de les tecnologies digitals al centre.

Com a element que pot contribuir a la visió compartida del paper de les tecnologies digitals en el centre i propiciar l'adopció d'usos curriculars consensuats, el Departament fa l'oferta d'un itinerari formatiu guiat a través de la modalitat de formació interna de centre (FIC), que pot ajudar a desenvolupar i consolidar **l'estratègia digital del centre**. Aquests materials formatius, per a l'[educació primària](#) i l'[educació secundària](#), són accessibles de forma oberta a l'entorn Ateneu.

Amb l'objectiu de formar els equips directius en el lideratge de la planificació de les tecnologies digitals a través de l'elaboració i seguiment de l'estratègia digital del centre, el Departament ofereix el curs telemàtic "Lideratge de la transformació digital del centre".

La documentació relacionada amb l'aplicació informàtica Pla TAC (recomanacions per a l'elaboració del Pla, manual d'ús de l'aplicació, recursos TAC, plantilles, exemples d'informe, etc.) es pot consultar a l'apartat [Pla TAC](#) del web de la XTEC.

3 Aspectes organitzatius de les tecnologies digitals en el centre

La importància de l'ús de les tecnologies digitals i dels recursos digitals per afavorir la millora de la qualitat dels processos d'ensenyament i aprenentatge, de la competència digital i dels resultats escolars en general, tenint en compte la inclusió digital de tot l'alumnat, requereix l'adaptació de l'estructura i del funcionament del centre partint del seu context real i seguint les consideracions del decret d'inclusió, per garantir l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

3.1 Comissió d'estratègia digital del centre

El centre ha de constituir una comissió d'estratègia digital, que ha d'estar integrada, com a mínim, per algun membre de l'equip directiu, pel coordinador o coordinadora digital del centre i per docents de diferents cursos, cicles, departaments o seminaris, amb els objectius següents:

- Promoure, concretar i desplegar el pla de tecnologies digitals i fer-ne el seguiment en el marc del projecte educatiu del centre.
- Revisar periòdicament les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC) per tal d'adequar-les als usos i a la normativa sobre privacitat i protecció de dades que el centre faci de les tecnologies digitals i dels dispositius personals.
- Potenciar que les tecnologies digitals impregnin les programacions curriculars amb una mirada inclusiva.
- Vetllar pel desplegament curricular de la competència digital de l'alumne.
- Promoure l'ús de les tecnologies digitals en la pràctica educativa a l'aula, especialment en activitats STEM.
- Vetllar per l'optimització de l'ús dels recursos tecnològics del centre.
- Vetllar perquè es garanteixi la inclusió digital de tot l'alumnat en els centres, tant pel que fa a l'accés als equipaments tecnològics com a les fonts d'informació i comunicació.
- Promoure l'aplicació de mesures de protecció de continguts inadequats en l'accés a Internet, tant dels equipaments del centre com de les [dades dels alumnes](#).
- Dinamitzar la presència a Internet del centre utilitzant en el possible plataformes de programari lliure que siguin respectuoses amb la privacitat de les dades (portal, EVA, blog, etc.).
- Establir el sistema de comunicació digital del centre amb les famílies i vetllar perquè es compleixi.
- Vetllar per l'aplicació de les polítiques de privacitat i seguretat de les dades i per les infraestructures digitals del centre educatiu.
- Vetllar perquè les famílies rebin la informació sobre les normes del centre pel que fa als dispositius digitals (usos, [control parental](#), etc.).
- Tenir cura que els materials digitals difosos pel centre, que siguin accessibles en línia, respectin els drets d'autoria i les llicències d'ús dels diferents elements que els integren (imatges, esquemes, textos, àudio, vídeo, etc.), donant prioritat a l'ús de materials amb llicències lliures o que permetin un ús compartit, i vetllin per l'ús d'un llenguatge plural que respecti la diversitat de gènere.

Aquesta comissió es pot ampliar per a temes concrets amb la participació de més membres del claustre de professorat o per la creació de subcomissions de treball.

3.2 La coordinació d'estratègia digital del centre

Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC) poden establir la figura d'un coordinador o coordinadora digital com a responsable d'aquesta gestió, atesa la complexitat que implica la gestió coordinada de les tecnologies digitals en un centre educatiu. Les funcions principals del coordinador o coordinadora digital són les següents:

- Assessorar el professorat del centre en l'ús didàctic i inclusiu de les tecnologies

digitals i en la dimensió STEM d'aquestes, així com orientar-lo sobre la formació en competències digitals, amb la col·laboració dels serveis educatius de la zona.

- Assessorar el director o directora, els docents i el personal d'administració i serveis del centre en l'ús de les aplicacions de gestió acadèmica, econòmica i administrativa del Departament.
- Vetllar pel manteniment de les instal·lacions i dels equipaments digitals del centre.
- Vetllar pel compliment de la reglamentació normativa i els estàndards tecnològics.
- Utilitzar preferentment programari i recursos digitals en català, d'acord amb el que estableix l'[article 20](#) de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.
- Col·laborar en la promoció d'una cultura de centre basada en la inclusió digital, un disseny universal per a l'aprenentatge amb l'ús de la tecnologia i la promoció de la igualtat de gènere.
- Incorporar la identificació gràfica adaptada al Programa d'identificació visual de la Generalitat de Catalunya als espais web del centre.
- Fer el seguiment dels serveis TIC, mitjançant les aplicacions disponibles a aquest efecte, en el marc de l'actual model TIC de la Generalitat de Catalunya.
- Vetllar perquè tot el programari instal·lat en cadascun dels ordinadors del centre educatiu tingui la llicència legal d'ús corresponent, en què cal promocionar l'ús de programari lliure sempre que sigui possible.
- Utilitzar formats basats en estàndards oberts per a l'intercanvi de documents electrònics, així com llicències lliures o de compartició, tant de documents com de programari.
- Altres funcions que el director o directora del centre li encomani d'acord amb les directrius del Departament d'Educació.

4 Ús de dispositius mòbils en el centre

La universalització dels dispositius mòbils i el seu elevat potencial educatiu fan que els centres puguin incloure l'ús d'aquests dispositius mòbils (tauletes o telèfons intel·ligents) en processos d'ensenyament i aprenentatge, i també com a element de comunicació amb la comunitat escolar.

La utilització de telèfons intel·ligents en activitats acadèmiques requereix un codi de conducta que potencii la convivència en el centre, elimini l'esclatxa d'accés als aprenentatges i minimitzi els aspectes disruptius. En aquest sentit, el març de 2015 el Consell Escolar de Catalunya va aprovar el document [Les tecnologies mòbils en els centres educatius](#), que ofereix un marc de reflexió i elements per regular-ne l'ús en els centres. Posteriorment, com a continuïtat d'aquest document, el 2019 es va publicar [Els dispositius mòbils als centres educatius](#).

El coneixement d'un l'ús responsable d'aquests dispositius forma part de la competència digital que els i les alumnes han d'adquirir; han de desenvolupar pautes de comportament responsable, segur i legal i, si escau, donar compte de les seves

accions. En aquest sentit, la incorporació dels dispositius mòbils als centres educatius comporta la necessitat de definir orientacions precises sobre l'accés i el seu bon ús. Aquest ús, per tant, pot ser diferenciat en funció de l'espai i del moment, la qual cosa s'ha de determinar i indicar de forma clara en el recinte escolar.

Les pautes d'ús responsable de dispositius mòbils que s'estableixin al centre han de quedar recollides documentalment, i les han de conèixer alumnes i famílies, mitjançant la carta de compromís educatiu o qualsevol altre document específic que elabori el centre amb aquesta finalitat.

Les orientacions i criteris per tractar l'ús dels dispositius mòbils en els centres han de tenir en compte, entre d'altres, els aspectes següents:

1. El potencial d'aquests dispositius per adquirir la competència digital.
2. Incorporar els usos curriculars d'aquests dispositius en l'estratègia digital del centre.
3. Regular-ne l'ús en funció dels espais i dels moments per a tota la comunitat educativa (alumnes, docents, PAS i família).
4. Comunicar, difondre i corresponsabilitzar alumnes i famílies en l'ús adequat d'aquests dispositius mitjançant la signatura d'un document específic, o incloure aquest aspecte en la carta de compromís.
5. Incloure, a les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC), la regulació dels mòbils i també les previsions d'actuacions en cas d'incompliment.
6. Ser un element facilitador i inclusiu en l'accés i la comunicació de tot l'alumnat.

Es poden consultar, al web de la XTEC (Recursos > Tecnologia de la informació > [Ús dels dispositius mòbils](#)), exemples i experiències d'ús i de regulació de dispositius mòbils en centres educatius. Així, també s'impulsa el Pla mòbils.edu, per acompanyar en aquest procés i dotar el centre de les eines i la formació necessària per a la docència, gestió i organització, i per millorar totes les competències a partir de la introducció dels dispositius mòbils en la pràctica educativa.

5 Normativa d'aplicació (cultura digital de centre)

- [Llei orgànica 3/2018](#), de 5 de desembre, de protecció dades personals i garantia dels drets digitals (BOE núm. 294, de 6.12.2018)
- [Llei 21/2014](#), per la qual es modifiquen el text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil (BOE núm. 268, de 5 de novembre de 2014)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009).
- [Llei 1/1998](#), de 7 de gener, de política lingüística (DOGC núm. 2553, de 09.01.1998)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)

- [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015; annex 3)
- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015; annex 10)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 142/2008](#), de 15 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del batxillerat (DOGC núm. 5183, de 29.07.2008)
- [Decret 181/2008](#), de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil (DOGC núm. 5216, de 16.9.2008)
- [Resolució EDU/1464/2019](#), de 27 de maig, per la qual es crea el Programa d'innovació pedagògica mòbils.edu (DOGC núm. 7887, de 31.5.2019)
- [Resolució EDU/1528/2019](#), de 3 de juny, per la qual s'obre la convocatòria per participar en diversos programes d'innovació pedagògica creats pel Departament d'Educació (DOGC núm. 7892, de 7.6.2019)
- [Instrucció 3/2018](#), sobre l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Documents de gestió del centre

1 Introducció

La [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, i el seu desplegament normatiu (el [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius; el [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent, i el [Decret 39/2014](#), de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents), situen la presa de decisions en el centre educatiu, com a element nuclear del sistema educatiu.

L'exercici de l'autonomia dels centres, en el marc dels principis rectors del sistema i orientada a l'èxit i l'excel·lència educatives, requereix instruments operatius que permetin l'organització i la gestió del centre a fi d'assolir els objectius definits en el projecte educatiu i retre comptes davant la comunitat i l'Administració educatives.

La legislació vigent estableix que tots els centres elaborin els seus documents de gestió, com a eines eficaces que els han de permetre un exercici responsable de l'autonomia reconeguda. Aquests documents són els següents:

El projecte educatiu del centre (PEC), que inclou el projecte lingüístic (PL).

Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC).

El projecte de direcció (PdD).

La programació general anual (PGA).

L'avaluació de l'assoliment dels objectius previstos en la PGA, recollits en la memòria anual corresponent.

Els centres públics han de publicar els documents de gestió que es detallen a continuació, de manera accessible, al web del centre i a la resta de sistemes d'informació interns:

El projecte educatiu del centre (PEC), que inclou el projecte lingüístic (PL).

Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC).

La resta dels documents han d'estar disponibles per a la comunitat educativa, però no són de caràcter públic, perquè poden contenir dades sensibles.

Tal com disposa la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, el projecte educatiu, les normes d'organització i funcionament del centre i la programació general anual, amb tots els aspectes que conformen aquests documents, han d'estar a disposició de la comunitat escolar.

El projecte de direcció, en el cas dels centres públics, és la concreció del projecte educatiu per al període de mandat dels directors.

Així, per possibilitar el compliment dels articles [2](#) (*h i j*), [52](#), [57](#), [58](#), [59](#), [61](#) i [104.j](#) de la Llei 12/2009, que fan referència a la competència digital, així com els nous decrets de currículum, i atès que la governança de les tecnologies en els centres educatius inclou una multiplicitat d'aspectes (organitzatius, pedagògics i formatius), cal que en el projecte educatiu del centre i en el projecte de direcció es faci referència a l'organització i als usos de les tecnologies digitals. L'estratègia digital del centre és l'instrument que en facilita la planificació (vegeu el document "Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement").

2 El projecte educatiu de centre (PEC)

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix en l'[article 91](#) que tots els centres vinculats al Servei d'Educació de Catalunya han de disposar d'un projecte educatiu.

Els centres del sistema educatiu català han de recollir els principis rectorals del sistema educatiu que s'estableixen en l'[article 2](#) de la Llei d'educació. A més, els centres de titularitat pública han d'incloure els principis específics que s'estableixen en l'[article 93](#).

El projecte educatiu, que és la màxima expressió de l'autonomia dels centres, recull la identitat del centre, n'explicita els objectius, n'orienta l'activitat i hi dona sentit amb la finalitat que l'alumnat assoleixi les competències bàsiques i el màxim aprofitament educatiu, d'acord amb el marc proporcionat pel [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, que situa la presa de decisions en l'àmbit del centre per enfortir la institució escolar i el lideratge educatiu.

El projecte educatiu del centre és el document estratègic marc de la institució escolar que en defineix el funcionament en l'àmbit curricular, organitzatiu, de gestió econòmica i de gestió de personal, que s'adapta a la realitat de l'alumnat i a l'entorn. En aquest sentit, concreta, interpreta i aplica el que estableix la normativa vigent als trets característics del centre, d'acord amb les necessitats educatives de l'alumnat i dels objectius del centre.

El projecte educatiu contribueix a impulsar la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa i la relació entre el centre i l'entorn social. En aquest sentit ha de tenir en compte, si n'hi ha, els projectes educatius territorials. Per definir o actualitzar el projecte educatiu, cada centre ha de tenir en compte les característiques socials i culturals del context escolar.

Cal organitzar l'horari general del professorat (clautres, coordinacions, activitats de formació i d'altres) dins de les hores no lectives de permanència al centre o dins de les que formen part de l'horari laboral, però que no s'han de fer necessàriament al centre.

El projecte de direcció, tal com estableix l'article 23 del [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent, ha d'ordenar el desplegament i l'aplicació del PEC durant el seu període de vigència.

Els decrets que regulen l'ordenació curricular i les ordres d'avaluació consegüents estableixen aspectes relatius a les concrecions curriculars, l'atenció a la diversitat i l'orientació i l'avaluació que el PEC ha de contenir.

De manera sintètica, el projecte educatiu del centre ha d'incloure els elements següents:

Definició institucional: la identitat del centre, el caràcter propi, les seves característiques, els elements de context i les necessitats educatives de l'alumnat.

Objectius del centre: les prioritats i els plantejaments educatius en termes d'equitat i d'excel·lència, coeducació, convivència, inclusió i atenció a la diversitat.

Criteris per concretar i per desenvolupar els currículums, l'organització pedagògica, l'estructura organitzativa pròpia, els aspectes relacionats amb la singularitat dels ensenyaments del centre, l'aprenentatge de la convivència, la col·laboració entre els sectors de la comunitat educativa, la relació del centre amb l'entorn social i, en el cas dels centres públics, les seves implicacions en la definició de llocs de la plantilla docent amb perfils professionals singulars.

Projecte lingüístic del centre: el tractament de les llengües al centre d'acord amb la normativa vigent, que es concreta a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn.

Projecte de convivència: recull les mesures de promoció de la convivència, els mecanismes per a la resolució pacífica dels conflictes, especialment la mediació, així com les mesures i actuacions d'intervenció educativa aplicables en cas d'incompliment de les normes d'organització i funcionament del centre.

Criteris per planificar el desplegament i la inserció de les tecnologies digitals en els

àmbits educatiu, administratiu i comunicatiu, com a referent per a l'elaboració de l'estratègia digital del centre.

Avaluació, que es fonamenta en els indicadors de progrés que proporcionen informació rellevant i ajuda en la presa de decisions de context (permeten la interpretació i la correlació dels altres indicadors), de recursos (mesuren l'eficiència en l'ús i la gestió), de processos (mesuren l'eficàcia i l'eficiència en relació amb els resultats) i de resultats (mesuren el grau d'assoliment dels objectius del centre).

En els centres públics correspon al director o directora formular la proposta inicial del projecte educatiu i fer-ne les modificacions i adaptacions corresponents, impulsar-ne l'elaboració tot garantint la participació de la comunitat escolar i aprovar-ne la proposta definitiva.

El claustre de professors, que és l'òrgan de participació del professorat en el control i la gestió de l'ordenació de les activitats educatives i del conjunt dels aspectes educatius del centre, intervé en l'elaboració, la modificació i l'actualització del projecte educatiu i aprova els aspectes pedagògics dels documents de gestió del centre.

En els centres privats sostinguts amb fons públics el o la titular del centre és qui aprova el PEC, un cop s'ha escoltat el consell escolar, que té funcions d'assessorament i consulta.

Els centres disposen d'autonomia per definir el procés d'elaboració del PEC, tot respectant el principi de participació dels diferents sectors de la comunitat escolar. Els processos participatius afavoreixen el compromís i la implicació de les persones en l'aplicació dels projectes. El procediment d'aprovació, revisió i actualització del PEC ha d'estar recollit a les normes d'organització i funcionament del centre.

El PEC és un document accessible a tota la comunitat i es difon mitjançant el web del centre.

El PEC orienta i vincula les actuacions de tots els membres de la comunitat escolar, que l'han de respectar. L'exercici professional del personal i les seves funcions es desenvolupen d'acord amb la normativa vigent i d'acord amb els principis, valors, objectius i continguts del PEC.

Els centres que es transformen en instituts escola han de modificar el seu PEC actual, per adaptar-lo a la nova tipologia de centre, tenint en compte els criteris següents:

El projecte educatiu de centre ha de ser únic i coherent amb una visió de centre complet, que doni sentit al període 3-16 anys, a partir de projectes i activitats on interaccioni l'alumnat de diverses edats, tot respectant les especificitats pròpies de les etapes educatives.

La participació com a estratègia ha de permetre visualitzar el projecte del centre com un document compartit per tota la comunitat educativa.

Cal establir els diferents rols de l'alumnat de primària i secundària atenent als seus diferents estadis evolutius.

Cal organitzar interaccions d'aula amb el professorat dels dos cossos docents, atenent a criteris d'especialitat o experiència.

Cal considerar l'atenció a l'alumnat i a les famílies com un aspecte important i diferencial.

Cal organitzar el centre amb un únic claustre i treball transversal.

3 Les normes d'organització i funcionament del centre (NOFC)

Correspon al centre educatiu determinar l'estructura organitzativa pròpia d'acord amb els objectius i criteris del projecte educatiu de centre. L'organització no és una finalitat en si mateixa, sinó un instrument per desenvolupar i fer possible el projecte educatiu i, en últim terme, assolir l'èxit educatiu.

Els centres educatius han d'elaborar les normes d'organització i funcionament (NOFC) d'acord amb el que estableixen el [Decret 102/2010](#), d'autonomia dels centres educatius, i el Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Les NOFC han de contenir elements relacionats amb l'estructura organitzativa del centre, per exemple:

a. Criteris organitzatius dels centres públics:

- Estructura organitzativa de govern i de coordinació.
- El nombre d'òrgans unipersonals addicionals de direcció.
- Criteris específics organitzatius.
- Les competències i la composició dels òrgans de govern i de coordinació.
- L'organització de l'acció tutorial, les competències i funcions dels tutors i les tutores.
- Les funcions de govern o de gestió del cap o de la cap d'estudis, del secretari o de la secretària i dels òrgans unipersonals de direcció addicionals.
- Finalitats addicionals de la coordinació docent.
- Formalització dels encàrrecs de funcions de la direcció.

b. Criteris organitzatius dels centres concertats:

- Les funcions atribuïdes al claustre.
- L'estructura i les funcions dels òrgans de coordinació docent i de tutoria.

c. Criteris i mecanismes pedagògics:

- Concreció de l'organització pedagògica.
- Concreció de l'organització del temps per a l'activitat lectiva i no lectiva i de coordinació del professorat.
- Criteris per a l'organització dels grups d'alumnes.
- Criteris per a la formació dels equips docents.

- Criteris per a l'[atenció a la diversitat](#).
- Criteris per a l'organització d'activitats no lectives de suport o de lleure educatiu.
- Mecanismes de coordinació docent.
- Mecanismes per garantir la globalitat de l'acció educativa.
- Mecanismes d'acció tutorial.
- Mecanismes que han d'afavorir i facilitar el treball en equip del personal del centre.
- Mecanismes que han d'afavorir la coordinació amb els serveis educatius, serveis municipals o altres serveis de l'entorn del centre.
- Mecanismes que han de tenir en compte la inclusió, la igualtat de gènere i la coeducació.

d. Procediments:

- Formulació, aprovació, revisió i actualització del PEC.
- Rendició de comptes al consell escolar amb relació a la gestió del projecte educatiu.
- Aplicació dels acords de corresponsabilitat.
- Procediment per cobrir les vacants del consell escolar.
- Intervenció del claustre en la formulació de les NOFC.
- Determinació de la manera d'adequar les NOFC dels centres de nova creació per fusió d'altres centres públics.
- Procediment per cobrir absències del professorat amb substitució o sense.
- Procediment per definir llocs de treball específics d'acord amb el projecte educatiu o el projecte de direcció.

e. Altres elements de l'organització i el funcionament:

- La composició i el reglament del consell escolar.
- Garantia, en els centres incomplets, de la composició de representants del professorat, mares i pares en el consell escolar.
- Establiment de comissions d'estudi i informació en el si del consell escolar i delimitació dels àmbits d'actuació i de les seves funcions.
- Establiment de comissions de treball en el si del claustre de professors i delimitació dels àmbits d'actuació i de les seves funcions.
- Establiment de funcions i règim de funcionament i de reunions del consell de direcció.
- Funció de secretari o secretària en altres òrgans col·legiats, a més del consell escolar i del claustre.

Així mateix, les NOFC han de regular aspectes relacionats amb la participació de la comunitat escolar en la vida del centre i l'entorn educatiu:

- a. Concrecions sobre la participació de la comunitat escolar en el centre (alumnat, professorat i famílies). En cas que els progenitors o tutors legals col·laborin com a acompanyants en activitats lectives o complementàries d'alumnes, cal atendre el que estableix el document "Assegurances, reclamacions patrimonials i assistència jurídica al personal" i també establir els mecanismes de publicitat necessaris

perquè les famílies puguin exercir el dret a ser informades.

b. Concreció de la participació d'altres professionals d'atenció educativa en el claustre.

c. Els centres del Consorci d'Educació de Barcelona han d'atendre el que estableix la [Resolució](#) sobre l'aprovació de la Instrucció relativa a la regulació de la col·laboració en l'horari lectiu del centre de professionals d'atenció educativa no docent o d'entitats o persones vinculades amb el projecte educatiu del centre.

d. Concreció de la participació dels professionals del centre en grups de treball o comissions amb altres professionals socioeducatius de l'entorn o xarxes educatives establertes, com els plans educatius d'entorn o altres programes socioeducatius.

Pel que fa la convivència, les NOFC haurien d'incidir, prioritàriament, en el següent:

- Concreció de les normes de convivència i la regulació de l'ús dels telèfons intel·ligents i d'altres dispositius mòbils al centre, seguint les orientacions del Consell Escolar de Catalunya, que es poden consultar en el document "Tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement". A l'hora d'establir les normes cal ser conscients de la necessitat de tenir una visió adaptable i proactiva en l'ús de dispositius mòbils. També es poden trobar orientacions, exemples i recursos a [Ús dels dispositius mòbils](#) de l'espai de recursos de la XTEC, en els documents "Competències bàsiques de l'àmbit digital" i en l'apartat Com ajuda la tecnologia en la tasca docent? La tecnologia al servei de l'aprenentatge del document "[Programar per competències a l'educació primària](#)".
- Mesures de control de l'absentisme escolar.
- Definició de les faltes i irregularitats en què pot incórrer l'alumnat (que no siguin greument perjudicials per a la convivència); establiment de mesures correctores i sancionadores d'aquestes faltes i irregularitats i procediment d'aplicació, i també circumstàncies que poden disminuir o intensificar la gravetat de la conducta de l'alumnat. Les mesures correctores i sancionadores han d'incloure, sempre que sigui concordant, activitats d'utilitat social per al centre o que tinguin com a objectiu repercutir en la millora del procés educatiu de l'alumne o alumna afectat i de la resta d'alumnes.
- Concreció de la composició de la comissió de convivència i també el procés de selecció dels representants de cada sector de la comunitat escolar que la integren, d'acord amb el que estableix la [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre. Aquesta comissió té com a finalitat garantir una aplicació correcta del que estableix el [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, així com col·laborar en la planificació de mesures preventives i en la mediació escolar.

Les mesures de promoció de la convivència, els mecanismes i fórmules per a la resolució pacífica dels conflictes que s'estableixen en l'article 23.2 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, així com els processos i les mesures d'intervenció educativa aplicables en cas d'incompliment de les NOFC i de la normativa vigent, s'han de desenvolupar en el projecte de convivència del centre, d'acord amb la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre.

D'acord amb aquesta Resolució, els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han d'implementar el projecte de convivència en el marc del seu projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació de la Resolució. En aquest sentit, és imprescindible que el Projecte de convivència sigui un document viu, interrelacionat i coherent amb la resta de documents de centre.

En aquest apartat de convivència cal consultar de manera prioritària tots els protocols publicats al web de la XTEC a [Protocols per a la millora de la convivència](#), per a casos específics:

- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI.](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals.](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació.](#)
- [Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal.](#)
- [Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu.](#)
- [Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu.](#)
- [Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat.](#)

Així mateix les NOFC han de contenir:

- La política de seguretat de la informació i de protecció de dades personals del centre, és a dir, el conjunt de mesures tècniques i organitzatives que s'apliquen per assegurar la disponibilitat, l'accés, la integritat, l'autenticitat, la confidencialitat i la conservació de les dades, les informacions i els serveis que es gestionen i el tractament.
- Els procediments emprats per difondre les polítiques i per verificar-ne el compliment.

Cal que les NOFC explicitin el procediment que s'ha de seguir en cas de queixes d'alumnes, pares, mares, professors o altres persones que qüestionin la prestació del servei en un centre educatiu públic del Departament d'Educació, definit a la [Resolució de 24 de maig de 2004](#), de la Secretaria General del Departament d'Ensenyament.

També les NOFC poden regular altres aspectes:

- a. Determinar òrgans i procediments de participació de la comunitat educativa en el funcionament del centre.
- b. Regular la constitució d'altres agrupacions que poden constituir l'alumnat, a banda de les associacions d'alumnes.
- c. En els centres públics, atribuir al claustre de professors, en el marc de l'ordenament vigent, altres funcions addicionals a les establertes legalment.
- d. En els centres privats concertats, atribuir al director o directora, en el marc de l'ordenament vigent, altres funcions addicionals a les establertes legalment.

Finalment, les altres mesures (jornada continuada, acollida i organització, franges horàries de treball per projectes, treball per àmbits, STEM, projectes de lectura, etc.) que el centre desenvolupa, enteses com a motors de canvi i de millora de la qualitat, han de quedar recollides en les normes d'organització i funcionament, específicament, les concrecions organitzatives i els processos que es duran a terme per possibilitar l'aplicació, la implementació, el seguiment i l'avaluació corresponents.

El director o directora del centre públic, o el o la titular del centre privat, impulsa l'elaboració de les NOFC, amb la participació del claustre i de les successives adequacions, d'acord amb les necessitats del projecte educatiu del centre; les aprova (amb la consulta prèvia preceptiva del consell escolar), i vetlla perquè s'apliquin.

4 El projecte de direcció

El projecte de direcció és un instrument essencial de l'autonomia dels centres educatius perquè ordena el desplegament i l'aplicació del projecte educatiu per al període de mandat de la direcció del centre, en concreta l'estructura organitzativa i n'inclou uns indicadors, derivats del que estableix el projecte educatiu del centre, que han de servir per avaluar l'exercici de la direcció ([art. 23.1](#) del Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent).

Així mateix, el projecte de direcció defineix el marc en què el director o directora exerceix les funcions, en un context de lideratge distribuït per l'enfortiment institucional dels centres educatius ([art. 142.3](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació).

El projecte de direcció ha d'establir les línies d'actuació prioritàries que s'han de desenvolupar durant el període de mandat i, si escau, ha de formular propostes en relació amb l'adaptació o modificació, total o parcial, del projecte educatiu ([art. 31](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, i [art. 24](#) del Decret 155/2010, de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent).

D'acord amb la normativa vigent, nomenar el director o directora seleccionat per la comissió corresponent comporta aprovar el projecte de direcció que ha presentat el candidat i, en aplicació de [l'article 144](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, un cop nomenat o nomenada, implementar el projecte de direcció, que orienta i vincula l'acció del conjunt d'òrgans de govern unipersonals i col·legiats del centre.

Per desenvolupar les línies d'acció prioritàries, el projecte de direcció pot establir mesures organitzatives que puguin necessitar definir els requisits específics exigits per ocupar determinats llocs de treball de la plantilla docent del centre (art. 1, 2 i 9.g del [Decret 39/2014](#), de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents).

D'acord amb l'[article 144](#) de la Llei 12/2009, d'educació; l'[article 31](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, i els [articles 23, 24 i 25](#) del Decret 155/2010, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent, el projecte de direcció ha de:

- Precisar els objectius que cal assolir en l'àmbit pedagògic i convivencial, vinculats a la millora dels resultats educatius, a partir d'una diagnosi actualitzada i contextualitzada del centre.
- Establir les línies d'actuació prioritàries aplicables del projecte educatiu que s'han de desenvolupar durant el període de direcció.
- Concretar els plantejaments educatius que tingui incorporats el projecte educatiu.
- Concretar els elements organitzatius que afavoreixin la consecució dels objectius fixats, buscant la màxima sistematització de les activitats del centre; precisar els indicadors explícits per avaluar el mandat, d'acord amb els indicadors de progrés que s'estableixen en el projecte educatiu, i acompanyar-los dels mecanismes de retiment de comptes als òrgans de participació i control. Quan el centre tingui un acord de corresponsabilitat vigent, entre els indicadors del projecte de direcció cal incloure'n de referits a l'acord esmentat.
- Concretar les necessitats derivades del projecte educatiu.
- Precisar els mecanismes de retiment de comptes als òrgans de control i participació;
- Incorporar els elements i mecanismes necessaris per aprofundir en l'exercici del lideratge distribuït i per fomentar la participació de la comunitat escolar.
- Incloure, si escau, previsions de modificació del projecte educatiu.

Amb l'objectiu de possibilitar el compliment dels articles [2 \(h, j\)](#), [52](#), [57](#), [58](#), [59](#), [61](#) i [104.j](#) de la Llei 12/2009, el projecte de direcció ha de fer previsions per a la governança de les tecnologies digitals en el centre en consonància amb l'estratègia digital del centre.

D'acord amb el projecte de direcció vigent, els òrgans de govern poden definir els procediments per aplicar el projecte educatiu i condicionar-ne l'aplicació si, en funció de les necessitats del centre, s'estableixen acords de corresponsabilitat amb l'Administració educativa.

En els centres de nova creació sense projecte educatiu propi, cal preveure'n l'elaboració durant el mandat del director o directora nomenat, que ha de formular una proposta de projecte educatiu inicial del centre ([art. 144.2](#) de la Llei 12/2009 i [art. 23.3](#) del Decret 155/2010).

La persona designada amb caràcter extraordinari per exercir la direcció d'un centre o la

designada per a un centre de nova creació sense procés de selecció, abans d'acabar el primer trimestre del curs escolar ha de presentar un projecte de direcció per al període al qual s'estén el seu nomenament ([art. 19.3 i 20.3](#) del Decret 155/2010).

En cas de nomenament amb caràcter extraordinari per a un curs escolar, el projecte de direcció es pot referir exclusivament a la programació anual d'activitats, en concordança amb el projecte educatiu del centre ([art. 23.4](#) del Decret 155/2010).

Cada curs el projecte de direcció es concreta mitjançant les programacions generals anuals i s'avalua amb les memòries anuals. Aquests dos documents han de permetre la planificació, el seguiment i l'avaluació anual del projecte a fi d'assolir els objectius formulats.

5 La programació general anual

Els centres han d'elaborar la programació general anual d'acord amb el que estableix l'[article 10](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius. En la programació es recull la concreció de les prioritats, de les activitats i del funcionament del centre per al curs escolar corresponent, i dels diferents àmbits de l'autonomia del centre, d'acord amb el projecte educatiu i, en els centres públics, d'acord amb el projecte de direcció vigent:

- Autonomia pedagògica: concreció anual dels objectius del PEC i del currículum, així com de tots els plans d'actuació acordats i aprovats.
- Autonomia organitzativa: concreció anual de totes les prioritats dels projectes i normes, i la previsió de totes les activitats de l'horari escolar.
- Autonomia de gestió de recursos: la concreció de recursos destinats per a les diferents actuacions, els responsables i els mecanismes de seguiment, així com els indicadors i procediments per avaluar els processos i els resultats, a partir dels indicadors definits en el projecte de direcció i dels indicadors de progrés del projecte educatiu.

El director o directora del centre públic o el o la titular del centre concertat han d'aprovar, abans del 16 d'octubre, la programació general anual, amb la consulta prèvia al consell escolar del centre.

En els centres públics, el claustre formula propostes i aprova la concreció del currículum i dels aspectes educatius.

Correspon al consell escolar del centre avaluar la programació general anual. Els directors dels centres públics i els titulars i els directors dels centres privats concertats, com a responsables de dirigir i coordinar l'aplicació de la programació general anual, han de garantir que la comunitat escolar és informada del contingut de la programació general anual i del resultat de la seva avaluació.

6 La memòria anual

Els centres que conformen el Servei d'Educació de Catalunya o que imparteixen ensenyaments postobligatoris sostinguts amb fons públics recullen en la memòria anual, que ha d'estar elaborada com a molt tard el 30 de setembre, l'avaluació de l'assoliment dels objectius que s'han previst en la programació general anual, d'acord amb els criteris, els indicadors i els procediments d'avaluació definits en el projecte educatiu del centre i, en el cas dels centres públics, concretats en el projecte de direcció.

Els centres públics que han subscrit un acord de corresponsabilitat, que és vigent, han d'incloure, en la memòria anual, una memòria avaluadora de l'acord que especifiqui el grau d'assoliment dels objectius proposats.

El consell escolar supervisa i avalua el desenvolupament de la programació anual, en l'àmbit docent i en l'àmbit administratiu, i dels resultats que se n'obtenen, que han de quedar recollits en la memòria anual.

Correspon al claustre de professors dels centres públics avaluar el desenvolupament i els resultats dels aspectes educatius de la programació general anual.

El director o directora ha de promoure processos participatius per avaluar la programació anual i formular propostes de millora, i n'ha d'informar la comunitat escolar.

7 Acords de corresponsabilitat

El Departament d'Educació ha estat impulsant, des de l'aprovació de la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació, i del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, diferents projectes de planificació estratègica per a la millora dels centres educatius.

D'acord amb el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, el Departament d'Educació impulsa els acords de corresponsabilitat, entenent-los com a màxim exponent de l'autonomia d'un centre educatiu perquè impliquen la corresponsabilització, mitjançant un compromís amb l'Administració, de l'assoliment d'uns objectius pensats segons la singularitat de cada centre, d'acord amb el projecte educatiu i el projecte de direcció, i amb retiment de comptes anual, tant al consell escolar com a l'Administració educativa.

La finalitat dels acords de corresponsabilitat és propiciar que els centres desenvolupin estratègies orientades a assegurar l'equitat i la millora dels resultats educatius, i a reduir l'abandonament escolar, sobretot en aquells centres situats en entorns de característiques socioeconòmiques i culturals especialment desfavorides o singulars. També s'encaminen a afavorir el desenvolupament de projectes d'excel·lència educativa que aportin experiències de qualitat al sistema educatiu.

Els acords de corresponsabilitat estan en consonància amb l'avenç en la cultura d'autoavaluació del sistema educatiu, en general, i dels centres educatius, en particular.

D'acord amb el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, l'avaluació dels centres té per finalitat contribuir a millorar el servei que presten i té com a referència l'assoliment de les competències bàsiques dels alumnes. D'acord amb les característiques del context en què es desenvolupa l'acció educativa, l'avaluació dels centres relaciona els resultats educatius amb els processos d'ensenyament i aprenentatge, els recursos i la seva gestió, els objectius del centre i els indicadors de progrés del projecte educatiu.

A més dels instruments d'avaluació interna dels quals disposi cada centre per avaluar l'aplicació del seu projecte educatiu, a través de la concreció en el projecte de direcció i de la programació general anual, la Inspecció d'Educació és qui té atribuïda normativament la funció de supervisar i avaluar els centres educatius i controlar l'assoliment dels objectius definits en els projectes educatius i en els plans d'actuació.

L'avaluació anual de centre (AVAC) comporta una valoració periòdica dels centres sobre el nivell d'assoliment dels seus objectius i de la millora dels resultats, tenint en compte l'anàlisi del sistema d'indicadors de centre (SIC), entre d'altres.

L'AVAC implica avaluar l'eficiència de cada centre, tenint en compte tres dimensions: el rendiment acadèmic, els objectius del centre i les condicions d'equitat.

D'aquesta avaluació se'n deriva una valoració, en una escala de l'1 al 4, segons el grau d'assoliment dels objectius i l'evolució en la millora dels resultats de centre, en relació amb la mitjana d'altres centres de la mateixa tipologia.

Atès que el Departament ha d'afavorir la millora dels centres, les direccions dels serveis territorials, o la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona, han de promoure l'establiment d'un acord de corresponsabilitat amb els centres, tenint en compte el resultat de l'avaluació de centre (AVAC), que emet la Inspecció d'Educació, per concretar i avançar en aquells aspectes que hagin estat considerats millorables en alguna de les dimensions avaluades: rendiment acadèmic, objectius del centre (assoliment i planificació) i condicions d'equitat.

Els equips directius dels centres educatius que formalitzen amb el Departament d'Educació un acord de corresponsabilitat apliquen un pla d'actuació, on se'n defineixen els objectius, les estratègies i les activitats per aconseguir-los i compten amb l'assessorament dels serveis territorials, dels serveis educatius i de la Inspecció d'Educació ([Resolució de 20 de febrer de 2014](#), que estableix el marc per a la formalització d'acords de corresponsabilitat amb els centres educatius de titularitat de la Generalitat de Catalunya, per a l'aplicació del projecte educatiu del centre d'acord amb el projecte de direcció).

Aquest acord de corresponsabilitat té la vigència vinculada a la del mandat del director o directora del centre i ha d'estar en consonància amb el projecte educatiu del centre.

La concreció anual d'aquest pla d'actuació d'acord amb el projecte de direcció és, per a l'equip directiu d'aquests centres, l'element de referència fonamental per elaborar la

programació general anual; l'equip directiu ha d'avaluar-ne el grau d'assoliment dels objectius i el director o directora ha de retre'n comptes al consell escolar i a l'Administració educativa, mitjançant una memòria avaluadora que forma part de la memòria anual de centre, amb una periodicitat anual, en els termes que s'estableixen a l'acord.

La direcció del centre ha de fer constar a la memòria avaluadora en quines actuacions el personal d'atenció educativa, professors i equip directiu han participat significativament i han contribuït al desenvolupament del pla. En el cas d'avaluació positiva, cal informar la Direcció General de Centres Públics perquè reconegui els mèrits del personal relacionat, de manera que en quedi acreditada la feina, i es tingui en compte en l'avaluació de l'exercici professional.

8 Normativa d'aplicació (documents de gestió del centre)

- [Llei 19/2014](#), del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (DOGC núm. 6780, de 31.12.2014)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- [Decret 39/2014](#), de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents (DOGC núm. 6591, de 27.3.2014)
- [Decret 155/2010](#), de 2 de novembre, de la direcció dels centres educatius públics i del personal directiu professional docent (DOGC núm. 5753, d'11.11.2010)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm 4670, de 6.7.2006)
- [Resolució ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre (DOGC núm. 7336, de 24.3.2017)
- [Resolució de 20 de febrer de 2014](#), que estableix el marc per a la formalització d'acords de corresponsabilitat amb els centres educatius de titularitat de la Generalitat de Catalunya, i per a l'aplicació del projecte educatiu del centre d'acord amb el projecte de direcció
- [Resolució de 24 de maig de 2004](#) de la Secretaria General del Departament d'Ensenyament, per la qual es dicten instruccions sobre els procediments a seguir en el cas de queixes presentades per l'alumnat, pares, professorat o altra persona interessada que qüestionin la prestació del servei en un centre docent públic del Departament d'Ensenyament
- [Instrucció 2/2019](#), de 25 de febrer, per a la tramitació de les sol·licituds de dret

d'accés a la informació pública i al compliment de les obligacions de publicitat activa, obertura de dades públiques, bon govern i participació ciutadana, que es regulen a la Llei 19/2014, del 29 del desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern

- [Resolució](#) sobre l'aprovació de la Instrucció relativa a la regulació de la col·laboració en l'horari lectiu del centre de professionals d'atenció educativa no docent o d'entitats o persones vinculades amb el projecte educatiu del centre

Innovació pedagògica

1 La innovació pedagògica

La innovació és un dels motors de progrés del sistema educatiu i un element important per millorar-ne la qualitat i la progressiva adequació als reptes que l'evolució social planteja. En aquest sentit, ha de ser un instrument i no una finalitat en si mateixa. El seu objectiu últim és la millora en la qualitat del sistema educatiu, que comporta la inclusió educativa i l'equitat social.

La innovació pedagògica ha de ser un procés planificat de millora, fonamentat en la teoria, recerca i pràctica educativa, que asseguri que cada alumne o alumna desenvolupi al màxim les seves capacitats i competències.

Aquest procés planificat ha d'incorporar tant les actuacions que cal dur a terme com l'avaluació del procés i dels resultats. Ha de basar-se en un aprenentatge centrat en l'alumne o l'alumna i en l'eliminació de barreres del context; necessita un lideratge pedagògic distribuït per part dels equips directius, amb la implicació activa dels equips docents i la incorporació al projecte educatiu del centre en l'exercici de la seva autonomia.

La innovació, a més, ha d'estar a l'abast de tots els centres, com a procés de transformació i millora del sistema educatiu, també en els que tenen més complexitat, i on es fa més evident que l'educació és una eina imprescindible per a l'equitat i la igualtat d'oportunitats i la participació. La transferibilitat ha d'esdevenir part fonamental del procés d'innovació, de forma que altres realitats puguin adaptar les iniciatives d'èxit consolidades i documentades. La difusió de les experiències innovadores existents arreu del territori té per objectiu l'enriquiment del conjunt del sistema, i constitueix un dels pilars d'una dinàmica de transformació de l'educació per avançar en la inclusió i en l'equitat i qualitat a Catalunya.

El procés d'innovació pedagògica és sobretot compromís, esforç, col·laboració i reflexió. Si aquests elements es treballen de forma col·lectiva, tant en l'àmbit intern del centre com en la relació amb l'entorn, es creen espais generadors de cultura i riquesa intel·lectual.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, facilita el marc institucional estable i adequat per a la millora sistemàtica de la qualitat del sistema educatiu català. Els

[articles 84 i 85](#) estableixen que cal afavorir que l'acció educativa es desenvolupi en un marc que estimuli la innovació, consolidi les bones pràctiques i estableixi el marc reglamentari per reconèixer els centres de referència educativa.

En aquesta línia, l'article 40 del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, estableix que la coordinació docent té, entre d'altres finalitats, la d'orientar vers la investigació i la innovació en el marc del pla de formació del centre i en la formació permanent del personal docent. Així mateix, l'[Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica, la defineix com a procés planificat de canvi i renovació que es fonamenta en la recerca, que respon a l'evolució social, que condueix a obtenir una millora en la qualitat del sistema educatiu i que pot ser transferible a la resta de centres educatius.

2 Modalitats de la innovació

L'article 2 de l'[Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, estableix les modalitats d'innovació pedagògica següents:

Programes d'innovació

Consisteixen en plans d'acció que el Departament d'Educació prioritza i impulsa, amb la finalitat de millorar els resultats del sistema educatiu, adequant-los als canvis i a l'evolució social.

Els diferents programes parteixen d'un diagnòstic fonamentat en la identificació del problema o de la necessitat de canvi o millora. Especifiquen l'objecte i concreten els ensenyaments, nivells, sectors, col·lectius o processos als quals va adreçat. S'especifiquen les actuacions prioritàries i els recursos que s'hi destinaran, entre els quals cal destacar el treball en xarxa i el pla de formació. Preveuen completar en el centre les fases de la innovació (diagnosi, implementació i consolidació), així com l'avaluació dels resultats i de l'impacte mitjançant processos i indicadors adients.

Els programes del Departament per al curs 2020-2021 es publiquen a l'apartat d'Innovació del [web de la XTEC](#).

Projectes d'innovació pedagògica

Consisteixen en iniciatives d'un centre educatiu o d'un grup de centres que formen part de manera explícita del projecte educatiu del centre, que responen a objectius de millora educativa, prèviament fixats en un pla d'acció, i que aporten evidències del canvi que han significat per al centre o centres en relació amb les competències dels alumnes o a l'organització i la gestió. S'ha de donar en el marc d'un treball en equip i ha de ser coherent amb una diagnosi inicial de centre.

Pràctiques educatives de referència

Consisteixen en iniciatives del professorat vinculades al projecte educatiu del centre, que evidencien la millora educativa, així com els materials i recursos educatius elaborats, un cop implementats i sempre que aportin millores d'aprenentatge evidents.

3 Àmbits de la innovació

El Departament d'Educació, mitjançant el document [Marc de la innovació pedagògica](#) a Catalunya, ha definit tres àmbits, connectats entre si, on es poden emmarcar les modalitats d'innovació:

Àmbit 1. Metodologies i recursos per a la millora de l'ensenyament i l'aprenentatge

Preveu els processos de millora i renovació pel que fa al procés d'ensenyament i d'aprenentatge que es produeix fonamentalment a l'aula i al centre educatiu, en general.

En el moment social i temporal actual, la innovació a l'aula i al centre s'identifica amb nous recursos, eines i pràctiques pedagògiques que s'adrecen a desenvolupar les competències que els necessiten per al seu èxit personal, acadèmic i professional.

En termes generals, aquestes pràctiques s'emmarquen en models pedagògics que situen l'alumne o alumna com a agent principal del seu aprenentatge i que atorguen, al docent, el rol de motor i guia de l'aprenentatge. Responen a aquest model les metodologies d'aprenentatge integradores de caràcter vivencial i experimental que afavoreixen el desenvolupament de les capacitats i competències dels alumnes.

Àmbit 2. Organització i gestió educativa

Preveu els processos de millora d'innovació pedagògica relacionats amb l'organització i la gestió educativa. Els elements essencials de tota organització són els objectius clars i compartits, el compromís de les persones que la integren i la coordinació i planificació de les activitats que s'han de dur a terme per assolir els objectius.

La coordinació i planificació d'un centre ha de vetllar per tal que l'estructura organitzativa estigui al servei del projecte educatiu. Un centre que treballa per millorar els aprenentatges dels i de les alumnes, tot cercant respostes als reptes educatius, necessita utilitzar eficaçment els recursos que té a l'abast, tant els interns com els de l'entorn, i cal que potenciï una cultura d'integració i d'estreta col·laboració entre l'equip docent per poder donar respostes eficaces, imaginatives i flexibles davant els reptes educatius i els esdeveniments.

La gestió i l'organització curricular també han de donar resposta a la concepció globalitzadora dels aprenentatges. Han de permetre diversitat en l'agrupament dels alumnes, i en l'organització i adaptació dels espais i dels horaris, de manera que s'afavoreixin aspectes com el treball en grup, l'experimentació i el treball per projectes, entre d'altres.

Àmbit 3. Relació i cooperació amb la comunitat educativa i l'entorn

Preveu els processos de millora d'innovació pedagògica que intervenen en la relació i cooperació amb l'entorn. La innovació educativa vinculada a l'entorn s'inscriu en el marc de la col·laboració entre la institució escolar, els museus, els ens locals, les empreses, les entitats socioeducatives de la societat civil i altres centres educatius.

L'àmbit d'innovació propi d'aquest eix s'inscriu en l'establiment de sinergies amb les famílies dels alumnes i altres agents de l'educació formal, no formal i informal.

El repte principal de les innovacions d'aquest eix és identificar les necessitats, les situacions i els reptes d'aprenentatge del centre, i cercar recursos de l'entorn que ajudin a donar respostes a aquestes necessitats. Aquest treball coordinat permet connectar els recursos educatius de l'entorn amb les pràctiques d'aula i els objectius curriculars.

4 Convocatòries de la innovació

El Departament d'Educació, mitjançant convocatòries públiques, estableix els mecanismes per reconèixer programes, projectes d'innovació pedagògica i pràctiques educatives de referència consolidades en els centres.

A partir de la definició de variables i dimensions, que cal tenir en compte en totes les modalitats d'innovació, s'han establert uns criteris i requisits. S'entén per requisit, una condició exigida o necessària per a la participació i la certificació. S'entén per criteri, una norma per a la valoració en finalitzar el procés de millora i transformació.

Les convocatòries que es publiquen incorporen els requisits de participació, el procés d'inscripció, els criteris de selecció i els requisits de certificació de la formació i la innovació associada.

Programes d'innovació impulsats pel Departament d'Educació

La informació sobre els programes d'innovació pedagògica impulsats pel Departament es pot consultar a l'apartat d'[Innovació pedagògica](#) al Portal de centres.

El 24 febrer de 2020 es va aprovar la [Resolució EDU/523/2020](#), per la qual s'aproven les bases generals per a la participació en programes d'innovació pedagògica.

En la resolució s'estableixen dos períodes del curs en què s'obre convocatòria per participar en els diferents programes d'innovació pedagògica, impulsats pel Departament d'Educació:

- Període ordinari: durant la primera quinzena del mes de març es dona publicitat dels programes d'innovació pedagògica, amb què s'obre el procés de participació. Els centres educatius tenen un termini de 40 dies hàbils per revisar els programes en què s'inicia la convocatòria; consensuar amb el claustre i la comunitat escolar quin programa s'adequa més a les seves necessitats i s'ajusta al projecte educatiu del centre, i sol·licitar-ne la participació.
- Període extraordinari: Excepcionalment, els programes d'innovació que així ho requereixin es podran publicitar, i se'n podrà iniciar el procediment de participació, el mes de juny. El procediment serà el mateix que el de la convocatòria ordinària.

En la convocatòria ordinària, els centres educatius del Consorci d'Educació de Barcelona han de tramitar la inscripció a través del portal de la [convocatòria unificada](#) de programes del Consorci d'Educació de Barcelona en els terminis que estableixin.

Projectes d'innovació pedagògica

La Comissió d'Innovació Pedagògica del Departament d'Educació ha establert una convocatòria bianual per al reconeixement de projectes d'innovació pedagògica implementats, avaluats i consolidats en els centres educatius.

Es pot consultar l'estat de les convocatòries a l'apartat de [Reconeixement de projectes d'innovació pedagògica](#), dins l'espai reservat d'innovació pedagògica, del Portal de centres.

Pràctiques educatives de referència

La Comissió d'Innovació Pedagògica del Departament d'Educació ha establert una convocatòria bianual per al reconeixement de pràctiques educatives de referència d'innovació pedagògica, consolidades en el centre educatiu. La convocatòria de reconeixement de pràctiques educatives de referència es porta a terme de forma alterna amb la convocatòria de reconeixement de projectes d'innovació pedagògica.

Es pot consultar l'estat de les convocatòries a l'apartat de [Reconeixement de pràctiques educatives de referència d'innovació pedagògica](#), dins l'espai reservat a innovació pedagògica, del Portal de centres.

5 Els programes i projectes d'innovació en les programacions generals anuals i en les memòries anuals dels centres

Els programes i projectes d'innovació han de formar part del projecte global del centre. És important que en cada curs escolar es faci una concreció d'actuacions i que els indicadors anuals dels programes i projectes d'innovació s'explicitin en la programació general anual (PGA). Així mateix, les valoracions de les actuacions que s'han desenvolupat i les propostes per al següent curs s'han d'explicitar en la memòria anual (MA) del centre.

6 Mapa de la innovació pedagògica

És voluntat del Departament d'Educació acompanyar els centres educatius en el procés de transformació educativa per donar resposta a les necessitats del segle XXI i reconèixer els esforços que s'estan fent en termes d'innovació pedagògica.

El mapa de la innovació pedagògica de Catalunya és un instrument que se situa en el territori, i que visibilitza totes les iniciatives vinculades a la innovació i a la recerca educativa que es desenvolupen en els centres educatius i que han estat reconegudes pel Departament d'Educació des del 2015, d'acord amb el Marc de la innovació pedagògica de Catalunya.

Amb el mapa de la innovació es pretén impulsar el treball en xarxa entre els centres que comparteixen objectius al llarg del territori, i posar en valor la informació que faciliti la presa de decisions a tota la comunitat educativa, a l'administració i a altres agents.

Aquesta presa de decisions ha de permetre, d'una banda, promoure la inclusió, la cohesió i l'equitat i, de l'altra, facilitar la participació de tots els centres en l'èxit educatiu i la innovació per a la millora.

Actualment, en el [mapa de la innovació pedagògica](#), es poden consultar els centres que han certificat o estan participant en programes d'innovació pedagògica impulsats pel Departament d'Educació, així com els centres amb un projecte d'innovació pedagògica i/o pràctica educativa de referència reconeguda.

7 CESIRE

El Departament d'Educació disposa del servei educatiu Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa ([CESIRE](#)), que té com a finalitat impulsar la innovació pedagògica en els centres educatius i donar suport a les diverses modalitats d'innovació que s'estableixen a l'[Ordre ENS/303/2015](#).

8 Certificació de la innovació

Se certificarà la innovació del professorat quan hagi participat directament en el desenvolupament d'un programa, projecte o pràctica en un centre educatiu, d'acord amb els requisits i els criteris que s'especifiquen en les resolucions corresponents.

Els certificats que s'atorguen a les persones participants en el programa d'innovació es registren a l'aplicació de gestió d'activitats d'innovació (AGAI), d'acord amb l'article 6 de l'[Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica.

Els certificats d'innovació queden registrats a l'expedient i es poden consultar a l'espai web de la XTEC [Els meus certificats d'innovació](#).

9 Normativa d'aplicació (innovació pedagògica)

- [Llei 17/2015](#), del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes; article 21.4 (DOGC núm. 6919, de 23.7.2015)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 6919, de 23.7.2015)
- [Decret 155/1994](#), de 28 de juny, pel qual es regulen els serveis educatius del Departament d'Ensenyament (DOGC núm. 1918, de 28.6.1994)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)

- [Ordre ENS/354/2014](#), de 5 de desembre, de creació del Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa (DOGC núm. 6769, de 12.12.2014)
- [Ordre ENS/303/2015](#), de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica (DOGC núm. 6966, de 30.9.2015).
- [Resolució EDU/523/2020](#), de 24 de febrer, per la qual s'aproven les bases generals per a la participació en programes d'innovació pedagògica (DOGC núm. 8077, de 4.3.2020).

El tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic

1 Introducció

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació, en el [títol II](#), estableix el règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya i, a l'[article 14](#), determina que els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.

En el document [El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. L'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural](#) es defineixen les característiques fonamentals del model, s'hi estableixen els objectius i es proposa el sistema d'assoliment i acreditació dels nivells de competència de les llengües; s'aborda l'establiment de les bases estratègiques, metodològiques, didàctiques i organitzatives que es consideren més adequades per a la implantació del model, i es concreta com explicitar el full de ruta que el centre ha de seguir en el projecte lingüístic.

2 El projecte lingüístic

El projecte lingüístic s'ha d'ajustar al que estableixen els articles [10](#), [11](#), [12](#) i [16](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, i l'article 5.1.e del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

- El projecte lingüístic ha de recollir els aspectes següents:
- El paper de la llengua catalana, i de l'occità a l'Aran, com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe.
- L'ús de llengua de signes catalana, si s'escau.
- El tractament de les llengües, tant les curriculars com les no curriculars, en els espais d'educació formal i no formal del centre.
- Els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques.

Tenint en compte els objectius prioritaris del sistema educatiu, pel que fa a les qüestions lingüístiques, els centres han vetllar per tal que:

- a. el català a tot Catalunya, tret de l'Aran, i l'occità (denominat aranès) a l'Aran, com a llengües pròpies, siguin les llengües normalment emprades com a llengües vehiculars i d'aprenentatge del sistema educatiu, i que la llengua de signes catalana sigui la llengua de referència quan escaigui;
- b. l'alumnat, en finalitzar els ensenyaments obligatoris, tingui un domini ple de les llengües oficials catalana i castellana, a més de l'occitana en el cas de l'Aran, i de la llengua de signes catalana, si escau;
- c. la documentació que expedeix el centre s'ajusti al que determinen els [articles 16.4 i 16.5](#) de la Llei d'educació;
- d. l'alumnat sigui competent, com a mínim, en una llengua estrangera; tingui l'oportunitat d'aprendre'n una segona, i desenvolupi una competència plurilingüe i intercultural que generi actituds positives i de respecte envers la diversitat lingüística i cultural;
- e. sigui efectiva la coordinació entre el professorat de llengua, i també entre aquest i el d'altres matèries, amb l'objectiu que els alumnes desenvolupin la seva competència lingüística de manera integrada i global, a través de totes les àrees i matèries.

En el projecte lingüístic cal explicitar: els usos lingüístics del centre, les decisions metodològiques i didàctiques i els aspectes organitzatius.

2.1 Els usos lingüístics del centre

La legislació educativa estableix que la llengua catalana ha de ser el vehicle d'expressió i comunicació normalment emprat, tant en les activitats internes del centre com en les de projecció externa.

La llengua catalana no és únicament una llengua objecte d'aprenentatge. És la llengua de la institució i, per tant, la llengua d'ús habitual a tots els espais del centre, en la relació amb la comunitat educativa i amb tots els estaments socials en general.

Així, a partir del que estableix la normativa vigent, en el projecte lingüístic s'han d'explicitar les actuacions conduents a garantir que:

- es duen a terme en llengua catalana o en occità, a l'Aran, i en la llengua de signes catalana, si escau, les activitats internes dels centres, tant orals com escrites (reunions, actes, informes i comunicacions); les exposicions dels professors; les activitats d'aprenentatge i d'avaluació; la interacció entre docents i alumnes, i les activitats de formació del professorat, a excepció de les activitats que tinguin com a objectiu explícit promoure el coneixement i l'ús d'altres llengües;
- es duen a terme normalment en llengua catalana o en occità, a l'Aran, les activitats administratives, les comunicacions entre el centre i l'entorn, i la documentació que expedeixen els centres, sens perjudici del que determinen els [articles 16.4 i 16.5](#) de la Llei d'educació;

- s'utilitzen com a vehicle normal d'expressió la llengua catalana, l'occità, a l'Aran, i, si escau, la llengua de signes catalana en les manifestacions culturals i públiques i en les activitats de projecció externa del centre;
- s'utilitza normalment la llengua catalana en les actuacions del centre en què intervenen institucions i entitats de l'entorn, amb l'objectiu de garantir-ne la continuïtat i la coherència educativa, tant pel que fa a l'aprenentatge com a l'ús, i amb la finalitat de contribuir a la cohesió social;
- es trasllada als professionals encarregats de gestionar les activitats no docents (menjador escolar, activitats extraescolars, etc.) informació sobre els usos lingüístics de l'escola acordats en el projecte lingüístic;
- la retolació dels espais del centre és en llengua catalana; en occità, a l'Aran, i en la llengua de signes catalana, si escau, que són les llengües de referència del sistema educatiu. La presència d'altres llengües en l'espai físic del centre (parets, rètols, etc.) es circumscriu a les produccions dels i de les alumnes;
- els equips docents són conscients de l'ús professional que fan de la llengua i del fet que són un model lingüístic de referència per a l'alumnat;
- es visibilitzin i es reconeixin les llengües vinculades als orígens familiars de l'alumnat estranger, la promoció del seu aprenentatge i, si escau, l'adaptació de les comunicacions del centre a les llengües familiars, especialment en el període d'acollida d'aquestes famílies al sistema educatiu.

2.2 Les decisions metodològiques i didàctiques del projecte lingüístic

Per implementar de manera satisfactòria una educació plurilingüe i intercultural, cal aplicar uns enfocaments metodològics determinats i dissenyar activitats orientades a ensenyar i aprendre les llengües de manera global.

Així, els objectius, les estratègies i les actuacions que expliciti el projecte lingüístic han d'anar encaminades al següent:

- Generalitzar els enfocaments competencials en l'ensenyament de les llengües, tant en l'oralitat com en la lectura i l'escriptura.
- Dissenyar programacions de nivell, cicle i etapa, en què es recullin i distribueixin de manera coherent les competències lingüístiques, els continguts i els criteris d'avaluació continuada, amb l'objectiu de garantir una progressió real i efectiva de l'aprenentatge. Les programacions han d'incloure, a més, les mesures previstes per atendre els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.
- Assegurar l'ús intensiu de la llengua catalana com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge, tal com estableix l'[article 15](#) de la Llei d'educació i l'aplicació d'estratègies d'immersió lingüística en els centres on el català no és la llengua de la majoria de l'alumnat.
- Preveure, si escau, la necessitat d'impartir continguts en llengua castellana,

especialment en contextos on el castellà no és la primera llengua de la majoria de l'alumnat, per tal de garantir que, en acabar l'ensenyament obligatori, assoleixi un mateix nivell de les llengües oficials.

- Preveure, si escau, la necessitat d'impartir contingut en la llengua de signes catalana, especialment per a aquells alumnes que necessitin el recurs com a suport a la llengua d'aprenentatge per accedir al currículum establert.
- Incorporar, en els centres bilingües intermodals, la llengua de signes catalana com a llengua curricular. Pel que fa als altres centres, tenir en compte que la llengua de signes catalana pot actuar com a suport a la llengua oral i a la llengua d'aprenentatge per accedir al currículum establert.
- Determinar, si escau, els continguts que es vehicularan en llengües estrangeres curriculars.
- Preveure espais d'ús i d'aprenentatge de les diferents llengües en contextos presencials o virtuals que intensifiquin la producció oral i escrita dels alumnes i en potenciïn el treball cooperatiu.
- Explicitar les activitats orientades a reconèixer, visualitzar i promoure les llengües vinculades als orígens familiars de l'alumnat estranger.

2.3 Aspectes organitzatius del projecte lingüístic

Per implementar un model lingüístic plurilingüe i integrat implica cal dissenyar i dur a terme les accions següents:

- Organitzar l'ensenyament de les llengües al llarg de les diferents etapes educatives, establint la seqüència i el moment d'incorporació de cadascuna i tenint en compte tant el context sociolingüístic del centre com els resultats en competència lingüística dels i de les alumnes.
- Per al professorat de llengua, planificar, de manera conjunta, els objectius, continguts i criteris d'avaluació de les diferents llengües, tant des de la perspectiva del curs (programació horitzontal) com de l'etapa (programació vertical).
- Crear les estructures organitzatives que facilitin el treball col·laboratiu del professorat de l'àmbit lingüístic i d'àrea o de matèria, i una gestió eficient dels horaris.
- Facilitar la participació en les activitats del centre a docents que no formen part de la plantilla i que imparteixen llengües estrangeres no curriculars en horari extraescolar (amazic, xinès mandarí, romanès, portuguès, àrab estàndard modern, rus, etc.), amb l'objectiu de fomentar la cooperació docent i de vetllar per una metodologia d'ensenyament de les llengües comuna.
- Oferir, a través de tallers a primària i en les hores de lliure disposició, i a través de matèries optatives a secundària, ensenyament de llengües i cultures no curriculars, amb el benentès que el professorat disposa dels coneixements lingüístics i

metodològics necessaris, amb l'objectiu de facilitar l'aprenentatge de llengües d'abast internacional o vinculades als orígens familiars dels alumnes (gallec, occità, àrab estàndard, xinès mandarí, etc.) i/o de les cultures respectives.

- Determinar les accions d'associació amb altres centres, la mobilitat d'alumnes i la formació de docents.
- Concretar, si escau, les actuacions amb un clar vessant lingüístic derivades de plans educatius d'entorn o d'altres plans socioeducatius en què el centre s'hagi implicat.

3 Qüestions específiques sobre el tractament i l'ús de les llengües

3.1 La segona llengua estrangera

La segona llengua estrangera pot ser curricular, d'abast internacional o vinculada als orígens familiars de l'alumnat de procedència estrangera.

Els docents poden fer constar els coneixements d'altres llengües en el seu expedient professional, mitjançant una sol·licitud formal adreçada a la Direcció General de Professorat i Centres Públics. Els títols i certificats de coneixements de llengües estrangeres considerats vàlids queden recollits en la Resolució EDU/2282/2019, de 30 d'agost, d'actualització de títols i certificats d'acreditació de la competència en llengües estrangeres en l'àmbit del Departament d'Educació.

Si el centre disposa de docents acreditats per impartir una llengua estrangera no curricular, la pot oferir com a segona llengua estrangera, prèvia autorització del Departament d'Educació. També es poden oferir llengües estrangeres no curriculares en horari lectiu en el marc de programes de professorat visitant, com en el cas del [Programa de llengua àrab i cultura marroquina](#) (LACM) i en el cas del Programa de llengua i cultura portuguesa. Els centres interessats a participar en aquests programes cal que ho comuniquin a la direcció dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, a la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona abans que finalitzi el tercer trimestre del curs. La Sub-direcció General de Plurilingüisme, en col·laboració amb els serveis territorials i el Consorci d'Educació de Barcelona, assignarà els professors als centres interessats atenent a criteris d'eficiència i oportunitat.

A secundària, els alumnes que cursin una segona llengua estrangera, que no s'ofereixi en el centre educatiu, i que ho facin en una escola oficial d'idiomes o en institucions oficials o governamentals (com ara l'Institut Goethe, l'Institut Francès, l'Institut Italià de Cultura o l'Institut Confuci, per exemple) poden sol·licitar-ne el reconeixement. En aquests casos, l'alumne o alumna ha d'acreditar que està matriculat en un d'aquests centres i ha de comunicar, si fos el cas, l'abandonament d'aquests estudis. La formació ha de ser d'un mínim de 50 hores per poder ser convalidada.

L'alumnat que cursa àrab, portuguès o romanès en el marc de programes intergovernamentals en els quals participa el Departament d'Educació, pot sol·licitar igualment el reconeixement d'aquests estudis com a segona llengua estrangera. En

aquest cas, el centre on s'imparteixen aquestes classes és el que ha d'acreditar la participació de l'alumne o alumna en aquesta activitat.

El tràmit que han de fer les famílies dels alumnes és el següent:

- a. Sol·licitar al centre el reconeixement dels estudis com a matèria optativa de segona llengua estrangera. Aquesta sol·licitud cal fer-la cada any.
- b. Adjuntar el comprovant de matrícula.
- c. Presentar al centre, a final de curs, el certificat o diploma de superació dels estudis expedit per l'organització responsable.

El reconeixement de la formació com a segona llengua estrangera s'ha de fer efectiu en finalitzar el curs acadèmic.

Cal fer constar, en l'expedient de l'alumne o alumna i en la columna de segona llengua estrangera, la llengua corresponent amb l'esment que està convalidada.

El reconeixement està condicionat a la valoració favorable del seguiment de l'alumne. Atès que totes aquestes possibilitats es fonamenten en el fet de simultaniejar estudis ordinaris, la sol·licitud s'ha de renovar cada curs. El reconeixement de la formació en cursos posteriors queda supeditada a l'acreditació de la superació del curs previ.

Els alumnes poden cursar, si ho desitgen i dins de l'horari lectiu, una altra optativa que ofereixi el centre educatiu.

3.2 La participació en programes de mobilitat internacional

Abans del 15 de gener, el centre ha d'informar els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació, de l'activitat de mobilitat que durà a terme i, concretament, del tipus d'activitat, la seva vinculació amb el currículum, el lloc de l'estada, la durada i el nombre d'alumnes que es preveu que hi participaran. Ha d'informar també del professorat implicat, tot indicant-ne el nom i els cognoms i el càrrec que ocupen.

Quan la mobilitat implica una absència del centre per part d'un o una docent superior a una setmana es pot demanar-ne la substitució a la unitat de gestió de personal docent dels serveis territorials. Convé, en aquest sentit, programar les estades evitant al màxim possible la necessitat d'autoritzar l'absència simultània d'un nombre de docents que pugui comprometre el correcte funcionament de l'activitat lectiva del centre.

Els centres han de garantir que l'alumnat que marxa temporalment a l'estranger en virtut d'un projecte internacional en què participa (per exemple, [Erasmus +](#)) continua matriculat en el centre d'origen. També ha de garantir, a través de la comissió o la junta d'avaluació, i prenent en consideració els resultats d'avaluació en el centre o centres estrangers, l'avaluació de l'alumnat que ha participat en una acció de mobilitat en el curs corresponent. De la mateixa manera, ha de planificar el seguiment i tutorització a distància d'aquest l'alumnat, tal com estigui establert en el programa en què participa.

Si el centre acull alumnes estrangers en reciprocitat per la participació en un programa o projecte internacional, els ha de matricular temporalment en el centre educatiu, amb coneixement previ de l'inspector o inspectora del centre, i informar-ne els serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, el Consorci d'Educació, sempre que l'estada d'aquests alumnes comporti l'assistència regular a les classes ordinàries per un període superior a un mes.

3.3 Els suports lingüístics complementaris

3.3.1 Auxiliars de conversa en llengua estrangera

Els centres que, dins o fora de l'horari lectiu, disposen d'auxiliars de conversa d'altres països, voluntaris lingüístics, practicants de màsters universitaris internacionals o professorat complementari de llengües d'origen, han de vetllar per l'acollida adequada d'aquests professionals, perquè es coordinin amb la resta del claustre i per la coherència de les seves activitats en relació amb el projecte lingüístic del centre.

En aquest sentit, és responsabilitat de la direcció dels centres acollidors d'un auxiliar de suport lingüístic:

- a. Designar un o una docent com a persona responsable de tutoritzar les activitats de l'auxiliar de conversa.
- b. Informar el claustre i la comunitat educativa del centre de l'arribada de l'auxiliar de suport lingüístic i de les seves funcions.
- c. Assignar a l'auxiliar un horari a la seva arribada al centre. Aquest horari ha d'incloure reunions periòdiques de coordinació amb el tutor o tutora per planificar les activitats amb l'alumnat.
- d. Informar l'auxiliar sobre el funcionament del centre i els recursos disponibles.
- e. Vetllar perquè l'auxiliar de conversa estigui sempre acompanyat del seu tutor o tutora o d'un altre docent a l'aula.
- f. Facilitar l'assistència de l'auxiliar de conversa i del tutor o tutora, o un altre docent amb qui col·labori, a les reunions informatives o sessions formatives organitzades pels serveis territorials corresponents o el Consorci d'Educació de Barcelona.
- g. Lliurar a l'auxiliar un certificat signat per la direcció del centre que acrediti el temps que ha romàs en el centre i les activitats que hi ha fet.

El docent que exerceix de tutor o tutora de l'auxiliar de conversa té les responsabilitats següents:

- a. Posar-se en contacte amb l'auxiliar assignat abans de la seva arribada a Catalunya, si escau, per facilitar-li informació d'interès.
- b. Oferir-li ajuda per a la plena integració en el centre i el seu entorn, així com en els primers tràmits després de la seva arribada (recerca d'allotjament, obtenció o renovació del NIE, certificat de residència, sol·licitud d'assistència mèdica, etc.) o

altres de necessaris.

- c. Controlar l'assistència i l'horari de l'auxiliar.
- d. Informar l'equip directiu del centre de les possibles incidències.
- e. Assistir a les reunions o sessions informatives i/o formatives que organitzen els serveis territorials corresponents o el Consorci d'Educació de Barcelona.
- f. Vetllar per la bona coordinació entre l'auxiliar i el professorat amb qui col·labora.
- g. Coordinar-se amb els professors amb qui també col·labora l'auxiliar de conversa.
- h. Donar comptes de la tasca de l'auxiliar de conversa mitjançant els formularis de valoració que es puguin enviar des dels organismes que gestionen el programa: el Ministeri d'Educació i Formació Professional i/o el Departament d'Educació.

Tot el professorat que incorpora en les seves classes l'auxiliar de conversa ha de fer el següent:

- a. Planificar i organitzar el treball de l'auxiliar a la classe.
- b. Assistir-lo en les seves tasques.
- c. Participar en l'informe final de l'activitat.

Si el suport lingüístic prové d'un programa oficial en la gestió del qual intervé el Departament d'Educació i se'n detecta un ús irregular d'aquest recurs o un ús no previst en el programa, el Departament es reserva el dret de retirar-ne el suport i d'ubicar-lo en un altre centre educatiu.

Les vies principals per obtenir un recurs d'assistència lingüística són les següents:

1. Programa d'auxiliars de conversa del Ministeri d'Educació i Formació Professional. La informació sobre requisits de participació, terminis i criteris d'adjudicació està disponible a la [Intranet - Portal de centres](#).
2. Programes de suport educatiu dels consistoris municipals. En aquest cas, l'ajuntament implicat ha de signar prèviament un acord de col·laboració amb el Departament d'Educació, que ha d'especificar la destinació del recurs i garantir-ne la preparació suficient per tal d'exercir correctament la seva tasca. El seguiment de l'activitat de l'auxiliar, en aquest cas, s'ha de dur a terme en col·laboració amb els serveis territorials corresponents o, en el cas de la ciutat de Barcelona, amb el Consorci d'Educació de Barcelona.
3. Assistents de conversa universitaris:
 - a. Mitjançant la plataforma www.erasmusintern.org de la Comissió Europea. Aquesta plataforma té l'objectiu de facilitar la cerca de pràctiques laborals a estudiants universitaris que volen accedir a un ajut Erasmus+. Els centres educatius es poden oferir, un cop registrats a la plataforma, com a centres acollidors de pràctiques i poden contactar amb estudiants universitaris d'arreu d'Europa interessats a fer una estada de pràctiques a Catalunya. El centre acollidor ha de verificar que el candidat disposa efectivament d'una beca Erasmus+, tramitada a través de la seva universitat d'origen, per cobrir les despeses d'allotjament i manutenció pròpies de l'estada. El centre acollidor signa

un acord d'aprenentatge (*Learning agreement*) amb l'estudiant i amb la universitat d'origen de manera prèvia a l'inici de l'activitat.

b. Mitjançant universitats catalanes que disposen d'acords de col·laboració amb universitats d'altres països, pels quals estudiants estrangers fan estades temporals a Catalunya. Aquests estudiants poden dur a terme tasques de voluntariat i d'assistència lingüística en centres educatius sota la tutela de la universitat catalana de referència.

4. Els assistents o auxiliars de conversa no substitueixen en cap cas la tasca del o de la docent, i no duen a terme en cap cas tasques d'avaluació, tutoria, vigilància ni supervisió dels alumnes.

3.3.2 L'atenció lingüística individualitzada en el primer ensenyament

Quan una família ho sol·liciti, els equips directius o els titulars dels centres han d'adoptar les mesures organitzatives pertinents per prestar l'atenció individualitzada en castellà en el primer ensenyament a què fa referència l'[article 11.4](#) de la Llei d'educació, de manera que es faci compatible la pertinença al grup classe amb l'especificitat dels aprenentatges d'aquests alumnes. El director o directora del centre ha de comunicar als serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, al Consorci d'Educació les necessitats derivades de l'organització de l'atenció individualitzada en castellà en el primer ensenyament que no puguin ser ateses amb els recursos del centre.

3.3.3 L'atenció a l'alumnat de procedència estrangera

Correspon a cada centre preveure les mesures específiques de suport educatiu destinades a assegurar un bon acolliment dels alumnes nous, entre les quals hi ha, a partir del cicle mitjà, el recurs de l'aula d'acollida. Té el suport d'aquest recurs l'alumnat nouvingut de nacionalitat estrangera que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu a Catalunya en els vint-i-quatre mesos darrers o, excepcionalment, quan procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del català i s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos.

Els centres educatius disposen d'informació a l'apartat [Alumnat d'origen estranger](#) del web de la XTEC.

Hi ha també alumnes d'origen estranger, no estrictament nous, que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya i que poden necessitar un suport lingüístic per seguir el currículum ordinari. Aquest suport lingüístic específic consisteix en un conjunt d'actuacions que tenen com a finalitat afavorir l'èxit personal, educatiu, escolar i social de l'alumnat d'origen estranger. Els i les alumnes susceptibles de rebre aquest suport són els següents:

- Alumnes nous quan assisteixen a l'aula ordinària

- Alumnes de primer i segon de primària no castellanoparlants que han iniciat l'escolarització a Catalunya però que tenen un coneixement molt limitat de les dues llengües oficials i que, per tant, necessiten un suport específic en l'àmbit lingüístic i relacional, especialment pel que fa a la llengua oral.
- Alumnes de cicle mitjà i cicle superior de primària i d'ensenyament secundari obligatori que es troben en alguna d'aquestes situacions:
 - Alumnes que s'han incorporat tardanament al sistema educatiu a Catalunya i que tenen un coneixement limitat de la llengua vehicular dels aprenentatges.
 - Alumnes que han superat els dos anys o, excepcionalment, els tres anys d'estada a l'aula d'acollida i que es troben en procés d'assolir el domini del llenguatge acadèmic que es necessita per accedir al currículum ordinari.
 - Alumnes que, tot i haver estat escolaritzats a Catalunya en algun moment, han fet posteriorment part de l'escolarització en un altre estat, cas en què cal prioritzar l'atenció als alumnes no castellanoparlants.
- Alumnes d'origen estranger que s'incorporen al sistema educatiu de Catalunya a l'ensenyament postobligatori.
- En el cas d'alumnes d'educació infantil, es considera que els objectius previstos al currículum per a aquesta etapa, com ara l'estimulació de la llengua oral i la descoberta del codi lectoescriptor, ja donen resposta a les necessitats dels alumnes d'origen estranger. No obstant això, també pot ser necessari aplicar estratègies específiques de suport per a aquesta etapa, especialment pensades per a alumnes que provenen de famílies no castellanoparlants.

El suport lingüístic i social es concreta en l'adequació, si escau, de les metodologies i les estratègies organitzatives en totes les àrees i matèries per tal de proporcionar un suport efectiu a l'alumnat de procedència estrangera i afavorir-ne l'èxit escolar i social. De fet, el tractament de la dimensió lingüística dels aprenentatges per part de tot el professorat és, d'acord amb les recomanacions del Consell d'Europa, una de les actuacions bàsiques per afavorir l'alumnat més vulnerable. Per garantir la màxima qualitat en l'atenció d'aquests alumnes, es recomana promoure en els centres amb una presència significativa d'alumnat d'origen estranger la incorporació de docents amb el perfil professional d'immersió i suport lingüístic.

Així mateix, cal coordinar, si escau, l'aula d'acollida amb les actuacions de suport lingüístic i social, en què cal tenir en compte les consideracions generals següents:

- És prioritària l'atenció a l'alumnat nouvingut que s'ha d'atendre a les aules d'acollida.
- El director o directora del centre ha de nomenar com a referent un coordinador o coordinadora de llengua, interculturalitat i cohesió social que, conjuntament amb l'equip directiu, participi en l'organització i optimització del recurs i en propiciï la coherència i la continuïtat dins del centre educatiu.
- En aquells centres que atenguin un nombre significatiu d'alumnes d'origen

estranger, s'ha de vetllar perquè en els espais de coordinació del centre tots els docents comparteixin i coordinin les estratègies metodològiques que ajudin a superar la barrera a la participació i l'aprenentatge que suposa, per a l'alumnat d'origen estranger, la falta de domini de la llengua vehicular dels aprenentatges.

- El centre pot disposar del suport de l'assessor o assessora LIC per a les orientacions metodològiques i organitzatives.
- El pressupost del centre ha de garantir i preveure la dotació econòmica per a l'aula d'acollida.
- L'adaptació del currículum a les necessitats immediates d'aprenentatge dels alumnes nouvinguts i dels alumnes de procedència estrangera en general, quan escaigui, pot fer molt convenient l'elaboració d'un pla de suport individualitzat i l'aplicació de les mesures, actuacions i suports que s'hi ha planificat.
- L'avaluació dels processos d'aprenentatge d'aquests alumnes s'ha de dur a terme amb relació als objectius del seu pla de suport individualitzat i a la personalització del currículum. A primària, en els casos d'alumnes de procedència estrangera que s'incorporen al sistema educatiu a Catalunya per primera vegada durant el segon o el tercer trimestre del curs escolar i que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya, es pot decidir, temporalment, no avaluar-los algunes de les àrees, a proposta de la direcció del centre i amb l'autorització de la direcció dels serveis territorials o del Consorci d'Educació de Barcelona ([Ordre ENS/164/2016](#), de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària). En el cas de secundària, segons l'[Ordre ENS/108/2018](#), de 4 de juliol, per la qual es determinen el procediment, els documents i els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria, el pla de suport individualitzat ha de determinar els criteris d'avaluació i de pas de curs, d'acord amb els objectius d'aprenentatge i les competències que s'hi hagin acordat. Excepcionalment, el pla pot comportar que temporalment algunes de les matèries no s'avaluïn.

10 Normativa d'aplicació (el tractament i l'ús de les llengües al sistema educatiu. El projecte lingüístic)

- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació: [títol III](#), del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, articles del 9 al 18 (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017)
- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015)
- [Decret 119/2015](#), de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 6900, de 26.6.2015)

- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius: article 5.1 (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)
- [Ordre ENS/108/2018](#), de 4 de juliol, per la qual es determinen el procediment, els documents, els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 7659, de 9.7.2018)
- [Ordre ENS/164/2016](#), de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària (DOGC núm. 7148, de 23.6.2016)

Objectius prioritaris i línies estratègiques del sistema educatiu

1 Objectiu: la transformació i la millora educativa

L'objectiu prioritari del sistema educatiu català és desenvolupar un sistema educatiu cada vegada més competencial, amb una capacitat d'adaptació als canvis constants, que situï l'alumnat com a protagonistes actius del seu procés d'aprenentatge i com a ciutadanes i ciutadans crítics en una societat democràtica.

Línies estratègiques

- Promoure un model de professorat competent i compromès amb el projecte educatiu del centre, que exerceixi un lideratge orientat a la qualitat i a la millora de tot l'alumnat.
- Fomentar un lideratge distribuït dels equips directius i de la Inspecció d'Educació, orientat a la transformació i a la millora educativa.
- Reforçar l'autonomia dels centres per construir projectes adaptats a cada realitat amb l'acompanyament i suport de l'Administració educativa.
- Estructurar un sistema de xarxes de treball i d'aprenentatge entre els centres per tal de compartir objectius, recursos, capacitats i posar en valor pràctiques d'èxit educatiu a tots els centres del país i impulsar una política educativa centrada en sumar esforços, que garanteixi l'aprenentatge entre iguals i elimini qualsevol competència entre centres.
- Generar les condicions necessàries per assegurar la inclusió i combatre la segregació amb l'objectiu de garantir el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats i eliminar radicalment tot tipus de violència.
- Bastir un servei públic compromès amb l'equitat i l'assoliment de l'escolarització equilibrada, que respecti la diversitat de projectes i la seva estabilitat a partir d'un finançament equitatiu, i en què l'educació pública sigui l'eix vertebrador del sistema.
- Desplegar un model educatiu que reforci la participació activa de les famílies en l'educació dels fills i filles, la corresponsabilitat dels ajuntaments amb

l'Administració educativa i la interconnexió amb l'entorn, capaç de donar resposta comunitària als reptes educatius.

- Consolidar el model lingüístic del país, potenciant la llengua catalana com a vehicular dins un projecte plurilingüe i intercultural.
- Estendre la innovació en el procés d'ensenyament i aprenentatge, amb base científica, i amb l'impuls de la cultura avaluadora, com a motor de millora i de transformació educativa.
- Avançar cap a una Administració que promogui un projecte educatiu de país que, des del diàleg i el consens, afavoreixi l'autonomia, la millora i l'estabilitat del sistema educatiu.

2 Normativa d'aplicació (objectius prioritaris del sistema educatiu)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009)
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010)

Participació de la comunitat educativa

1 La comunitat escolar

La [Llei d'educació](#) estableix que la comunitat escolar està integrada per l'alumnat, per les mares, pares o tutors, pel personal docent i altres professionals d'atenció educativa que intervenen en el procés d'ensenyament en el centre, pel personal d'administració i serveis del centre, i per la representació municipal i, en els centres privats, pels representants de la titularitat.

La comunitat escolar, per tal d'alinear-se i donar resposta als diferents objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 de la UNESCO (ODS4) ha de treballar de forma conjunta per oferir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat, i promoure oportunitats d'aprenentatge per a tots els infants i joves al llarg del procés educatiu.

Pertoca també, a la comunitat escolar, vetllar per la inclusió de la coeducació en tots els processos educatius i pel foment de la igualtat de gènere, d'acord amb l'objectiu 5 de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030 (ODS5). Així mateix ha de potenciar la igualtat d'oportunitats en el marc de l'educació inclusiva i la prevenció de la violència masclista.

Pel que fa als òrgans de participació, el consell escolar és l'òrgan de participació de la comunitat escolar en el govern del centre, i el claustre de professorat és l'òrgan de participació dels i de les docents en el control i la gestió de l'ordenació de les activitats educatives i del conjunt dels aspectes educatius del centre.

En els centres del Servei d'Educació de Catalunya, els membres de la comunitat escolar estan representats en el consell escolar, la composició i el funcionament del qual s'estableixen en les normes d'organització i funcionament del centre, d'acord amb el projecte educatiu i la normativa vigent ([articles 27 i 28](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, i, específicament per als centres públics, els [articles 45 i 46](#)). En aquest sentit, cal tenir en compte que el Tribunal Superior de Justícia va dictaminar a favor de la nul·litat de l'[article 45.2](#) del Decret 102/2010, per la qual cosa el secretari o la secretària del centre és membre del consell escolar del centre amb veu i sense vot.

Segons l'[article 126.2](#) de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, corroborat per l'article 27 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, "un cop es constitueix el consell escolar del centre, aquest ha de designar una persona que impulsi mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones".

D'acord amb els principis recollits a la Llei d'educació, el funcionament del consell escolar ha de garantir la seva participació efectiva en la presa de decisions del centre.

Les funcions del consell escolar estan regulades per la [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació i per la [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació.

El director o directora del centre ha d'impulsar estratègies per dinamitzar la participació dels diferents sectors de la comunitat escolar, adaptades a les seves característiques i particularitats. Les actuacions previstes han de formar part de la programació general anual del centre, d'acord amb els mecanismes que s'hagin establert en el projecte educatiu.

El grau i la qualitat d'aquesta participació són un element clau per assolir un centre educatiu de qualitat.

2 Escola i famílies. Corresponsabilitat i èxit educatiu

L'educació és un factor clau per al futur d'una societat i ateny tots els agents implicats en l'acte educatiu, però especialment les famílies i els centres educatius, com a principals agents educatius.

Si bé els centres educatius són els responsables de l'educació formal dels alumnes, la criança i la formació dels fills corresponen a la família, tal com indica la [Llei 14/2010](#), del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

En el mateix sentit, les administracions públiques tenen la responsabilitat de facilitar orientacions i eines adequades a les famílies per afavorir la seva tasca educadora i l'acompliment de les funcions, com insta la [Llei 18/2003](#), de 4 de juliol, de suport a les famílies.

Per aquest motiu, des dels centres educatius cal reforçar les famílies com a principal referent educatiu i responsable del creixement i de l'educació dels fills i filles. És necessari, a més, dur a terme un treball conjunt de l'escola i les famílies que permeti una acció coherent i coordinada. El centre educatiu i les famílies comparteixen un mateix objectiu: l'èxit educatiu de l'alumnat.

L'espai [Famílies](#) dins del web del Departament d'Educació ofereix informació sobre el procés escolar dels fills i filles, relacions d'escola i família, orientacions i recursos per facilitar la tasca educadora i d'acompanyament de les famílies, així com pautes per ajudar infants i joves en diferents temes que afecten el seu desenvolupament socioemocional. Els centres educatius hi trobaran orientacions útils per acompanyar les famílies i implicar-les en el procés educatiu dels fills i filles. A més, ofereix mòduls formatius per a famílies o associacions de mares i pares.

Així mateix, el [Decret 150/2017](#), de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, regula la participació de les famílies en tots els processos i les transicions educatives al llarg de l'escolarització, fins a la vida adulta.

2.1 Aplicació informàtica Escola i famílies

El Departament d'Educació posa a l'abast dels centres l'eina de suport informàtic Escola i famílies (s'hi accedeix des de la [intranet - Portal de centre](#)), que compta amb instruments de diagnosi, orientacions i recursos per a l'elaboració d'un projecte per promoure la implicació de les famílies en el procés educatiu dels fills i filles i la participació en el funcionament del centre.

L'aplicació es desenvolupa a partir de sis línies d'intervenció: acollida per a les famílies, carta de compromís educatiu, informació i comunicació, participació, formació per a famílies i acció tutorial compartida. Aquestes línies es plantegen des de tres àmbits: centre, aula i entorn. La continuïtat i la coherència entre les diferents accions que es desenvolupin en els tres àmbits han de permetre donar sentit i èxit a cada línia d'intervenció.

2.2 Carta de compromís educatiu. Implicació i participació de les famílies en el procés escolar i educatiu i en el funcionament del centre

La carta de compromís educatiu és una eina que, en aplicació del projecte educatiu, facilita la cooperació entre les famílies i el centre educatiu, que ha d'expressar els compromisos d'ambdues parts per garantir la cooperació entre les accions educatives, d'acord amb l'[article 20](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, i l'[article 7](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

L'elaboració de la carta de compromís educatiu amb les famílies és obligatòria per als centres que imparteixen ensenyaments d'educació infantil i educació bàsica, i aconsellable per a la resta de centres que imparteixen altres ensenyaments en els

quals és important la implicació de la família.

Els continguts comuns de la carta són elaborats pel centre amb la participació de la comunitat escolar i posen de relleu aquests aspectes de la cultura i el funcionament del centre, en els quals és imprescindible la vinculació i el treball conjunt d'ambdues parts. La carta de compromís educatiu s'aprova dins del projecte educatiu del centre i la seva avaluació s'emmarca en l'avaluació interna del centre.

El centre i la família han de formalitzar la carta de compromís amb els seus continguts comuns en el moment de la matrícula. Aquesta l'ha de signar el pare, mare o tutor legal de l'alumne o alumna, i el director o directora del centre públic o qui regeix la titulat del centre privat concertat. Per a més informació vegeu les [Orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu](#).

D'altra banda, i d'acord amb l'[article 7.4](#) del Decret 102/2010, la carta de compromís educatiu ha de fer referència al seguiment de l'evolució de l'alumne o alumna. En aquest sentit, és convenient afegir, als continguts comuns de la carta, altres continguts específics addicionals per al seguiment de cadascun dels alumnes. Durant el primer trimestre, el pare, la mare o el tutor legal de l'alumne i el tutor o tutora del centre han de signar aquesta addenda, que ha de tenir, com a mínim, una revisió anual. A més, la pot signar l'alumne o alumna a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria. En el cas de l'educació primària, també cal preveure l'oportunitat que la signi l'alumnat del cycle superior i que la conegui la resta de l'alumnat.

Així mateix, i atesa la importància dels aprenentatges que els i les alumnes porten a terme en contextos educatius no formals, els continguts específics addicionals de l'addenda poden referir-se també als acords presos conjuntament amb la família i els equips educatius en relació amb la participació i seguiment de l'alumnat en activitats extraescolars.

El centre i la família han de tenir constància documental de la carta de compromís, de les revisions successives i de les addendes de continguts específics.

2.3 Participació dels pares i mares i de l'AMPA

L'[article 8](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, recull que els projectes educatius han de preveure mecanismes de participació de les famílies en la vida del centre perquè així puguin contribuir a assolir els objectius educatius.

Les famílies poden participar en la vida del centre de diferents maneres i en graus molt diversos. Aquesta participació es concreta en els àmbits següents:

1. Acompanyament en el procés escolar.

Tenint en compte que les famílies són les primeres responsables de l'educació

dels seus fills i filles, han de poder acompanyar-los en el procés escolar. Els centres educatius, per la seva part, han de facilitar aquest acompanyament, tot impulsant l'acció tutorial compartida entre l'escola i la família per tal de portar a terme una acció educativa coherent i coordinada.

2. Participació de les famílies en els òrgans de representació del centre.

Els centres han de garantir la participació de les famílies en el funcionament del centre a través dels òrgans de representació, com ara el consell escolar i les comissions que se'n deriven. També han de facilitar la informació necessària en cada moment, d'acord amb la [Llei 19/2014](#), de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

3. Participació de les famílies a través de l'AMPA.

D'acord amb l'[article 26.1](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, les mares i els pares de l'alumnat matriculat en un centre poden constituir associacions, que es regeixen per les lleis reguladores del dret a l'educació, per les normes reguladores del dret d'associació, per les disposicions establertes per aquesta Llei i les normes de desplegament i pels estatuts de l'associació.

L'[article 26.2](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix que les associacions de mares i pares d'alumnes tenen per finalitat essencial facilitar la participació de les mares i els pares en les activitats del centre, a més de les establertes per la normativa vigent i les que determinin els estatuts de les associacions esmentades. En aquest sentit, han de vetllar en tot moment per les dades personals de què disposen, d'acord amb la normativa del dret a la privacitat: [Reglament \(UE\) 2016/679](#) del Parlament i el Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa a tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades).

D'altra banda, l'[article 3](#) del Decret 202/1987, de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions de pares d'alumnes, estableix, entre els objectius de les AMPA, col·laborar en les activitats educatives del centre, cooperar amb el consell escolar per programar activitats complementàries, extraescolars o de serveis; promoure les activitats de formació de pares i mares, tant des del vessant cultural com de l'específic de responsabilització en l'educació familiar, i promoure la participació dels pares i mares en la gestió del centre.

Per a les activitats que l'AMPA organitzi, d'acord amb l'[article 54.5](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, ha de contractar una pòlissa d'assegurances que cobreixi

la seva responsabilitat civil i la del personal al seu servei, derivada de l'ús i de l'activitat i pels danys i perjudicis que es puguin ocasionar durant la seva realització. Aquesta pòlissa pot incloure la cobertura d'assegurança d'accidents i de responsabilitat civil i patrimonial per al cas que un pare, una mare o tutor legal participi de forma excepcional en una activitat lectiva o complementària del centre. En aquest cas, la persona participant ha de formalitzar una declaració responsable de no haver estat condemnada per sentència ferma per delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual ni per delictes de tràfic d'éssers humans. Tampoc ha de tenir sentència ferma de delictes o mesures fermes o cautelars d'allunyament contra algun membre de la comunitat educativa.

4. Construcció d'un projecte compartit.

Sentir-se part d'un projecte és la millor manera d'establir vincles i crear sinergies entre la família i el centre educatiu. Les famílies poden participar en espais formals de col·laboració amb el centre a través de comissions mixtes, que permeten compartir objectius i significats, i construir iniciatives educatives en un projecte comú. D'altra banda, els espais informals de relació són també espais idonis per incentivar la participació de les famílies i fomentar la reflexió conjunta. Les jornades festives, les celebracions, les sales o espais de trobada per a famílies, els grups de debat o de lectura, etc., són bons exemples d'aquest tipus d'espais. La col·laboració en espais educatius, dins l'aula, acompanyades pels docents, permeten a les famílies implicar-se en el procés educatiu dels fills i filles. Activitats com els grups interactius, xerrades, conferències o actuacions afavoreixen el treball compartit entre l'escola i les famílies.

Per poder afavorir la implicació de les famílies en els processos que es donen als centres educatius, calen canals d'informació eficaços que els permetin disposar de la informació necessària en tot moment per poder participar.

2.4 Formació de les famílies

El context social és una realitat canviant i, en conseqüència, la tasca d'educar es fa cada vegada més complexa. És per aquest motiu que la formació de pares i mares per educar els fills i filles adquireix tot el seu sentit.

Els centres educatius han d'impulsar conjuntament amb l'AMPA espais formatius que ajudin les famílies a desenvolupar la seva tasca educadora.

En aquest sentit, les escoles de pares i mares, les xerrades informatives, les sessions i els tallers formatius o les trobades pedagògiques ofereixen espais on les famílies poden ampliar coneixements, resoldre dubtes o rebre orientacions que els facilitin la seva tasca educadora.

A l'espai [Famílies](#) del web del Departament d'Educació hi ha mòduls formatius per a famílies, alguns dels quals tenen relació amb mòduls formatius proposats per a l'alumnat.

3 La comunitat educativa

L'[article 19.1](#) de la Llei 12/2009, d'educació, estableix que la comunitat educativa està integrada per totes les persones i les institucions que intervenen en el procés educatiu: en formen part l'alumnat, les famílies, el professorat, els professionals d'atenció educativa i el personal d'administració i serveis, l'Administració educativa, els ens locals i els agents territorials i socials i les associacions que els representen, i també els col·legis professionals de l'àmbit educatiu, l'associacionisme educatiu, les entitats esportives escolars, i els professionals, les empreses i les entitats de lleure i de serveis educatius.

L'[article 91.2](#) de la mateixa Llei 12/2009 explicita que el projecte educatiu del centre contribueix a impulsar la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa.

En el marc del [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, l'exercici de l'autonomia es desenvolupa entorn del seu projecte educatiu i s'articula, entre altres instruments, a través de les concrecions curriculars del projecte educatiu i de les normes d'organització i funcionament del centre. Un dels principis organitzatius que regeixen el sistema educatiu és l'adequació de l'acció educativa per millorar el rendiment escolar en l'educació bàsica. La participació de la comunitat educativa implicada en programes educatius afavoreix assolir l'objectiu de millora de l'èxit educatiu i de la convivència.

4 Projectes educatius territorials

L'[article 4](#) del Decret 102/2010, d'autonomia dels centres educatius, defineix que el projecte educatiu del centre ha de contribuir a impulsar la col·laboració entre els diversos sectors de la comunitat educativa i la relació entre el centre i l'entorn social, tenint en compte, si n'hi ha, els projectes educatius territorials.

El centre educatiu ha d'estendre l'acció educadora més enllà del centre i ha de col·laborar en el treball en xarxa amb els diferents agents educatius de l'entorn, per facilitar la continuïtat i la coherència entre l'educació formal i no formal dels infants i joves.

En aquest sentit els centres han de procurar:

- coordinar-se i col·laborar amb els altres centres educatius de l'entorn i amb els serveis educatius que hi intervenen;

- potenciar el treball i l'aprenentatge en xarxa amb el teixit associatiu i corporatiu de la localitat per aconseguir la continuïtat i coherència educativa i fomentar la inclusió social dels alumnes i les famílies;
- promoure la implicació i la participació de les famílies en els processos escolars i educatius dels fills i filles, així com i la participació en la vida del centre i de l'entorn social;
- promoure la participació de l'alumnat en el teixit associatiu de l'entorn;
- facilitar l'obertura del centre i els espais i recursos necessaris per desenvolupar activitats lligades amb el treball de l'entorn, i propiciar-hi la participació de tots l'alumnat, amb una cura especial per al que té més necessitats;
- promoure projectes d'àmbit comunitari.

5 Plans educatius d'entorn

Els plans educatius d'entorn són una proposta educativa que té per finalitat donar una resposta integrada i comunitària a les necessitats educatives dels membres més joves de la societat, coordinant i dinamitzant l'acció educativa en els diferents àmbits de la vida dels infants i joves. S'adrecen a tot l'alumnat i a tota la comunitat educativa, però amb una especial sensibilitat als sectors socials més desfavorits.

Els plans educatius d'entorn tenen com a objectiu aconseguir l'èxit personal i educatiu de tot l'alumnat i contribuir a la cohesió social mitjançant l'equitat, l'educació intercultural, el foment de la convivència i l'ús de la llengua catalana. Així mateix, cal promoure la coeducació i la perspectiva de gènere en totes les accions que es desenvolupin i entre tots els agents de la comunitat educativa.

L'element estratègic clau és aconseguir continuïtat i coherència entre les accions dels diferents agents educatius que operen en un territori, en el benentès que l'èxit educatiu té més a veure amb la continuïtat i coherència de les diferents actuacions que reben els infants i joves, que no pas amb la suma de moltes accions sovint descoordinades.

A més, des d'una mirada d'educació a temps complet, cal aprofitar els plans educatius d'entorn com un instrument capaç de connectar els aprenentatges formals i no formals i afavorir l'accés de tot l'alumnat, especialment aquell més vulnerable, a l'educació no formal com a element estratègic d'equitat i igualtat d'oportunitats.

Els centres educatius que pertanyen a un pla educatiu d'entorn han de:

- participar en l'elaboració del projecte del pla educatiu d'entorn mitjançant els òrgans i estructures corresponents;
- sensibilitzar i formar els membres de la comunitat escolar en els principis i objectius del pla educatiu d'entorn;
- incloure en el projecte educatiu del centre els objectius compartits amb el pla educatiu d'entorn;
- incloure en la programació general anual del centre les actuacions previstes en el

- pla educatiu d'entorn;
- facilitar la participació dels diferents membres de la comunitat escolar (equips directius, equips docents i educatius, agents socioeducatius de la xarxa, alumnes, famílies, etc.) en els grups de treball del pla educatiu d'entorn;
 - promoure la creació d'espais i canals comunicatius per facilitar la interacció i la col·laboració entre els diferents agents socioeducatius de la xarxa;
 - col·laborar amb altres professionals del territori en la creació d'un contínuum orientatiu que orienti alumnes i famílies en la construcció de trajectòries d'èxit personal i educatiu;
 - facilitar l'accés de l'alumnat a les activitats educatives no formals que ofereix l'entorn, atenent les seves necessitats i interessos;
 - fomentar la participació de l'alumnat en els diferents espais de participació (aula, centre i entorn);
 - potenciar la implicació de les famílies en l'educació dels fills i filles i la seva participació en la vida escolar (acció tutorial compartida, dinamització de l'AMPA, etc.);
 - promoure l'ús social de la llengua catalana com a eina de cohesió social en espais no formals i en el desenvolupament de les activitats extraescolars;
 - incorporar la perspectiva intercultural a les accions educatives del centre (curriculars i extraescolars);
 - potenciar estils de vida saludable i fomentar la pràctica regular de l'activitat físicoesportiva de l'alumnat amb la col·laboració de les famílies i altres agents de la comunitat;
 - planificar la formació des d'una doble perspectiva complementària: les necessitats del centre i les necessitats de la xarxa;
 - concebre el centre com un equipament educatiu de la xarxa obert a l'entorn.

Al [web de la XTEC](#) es poden consultar el [Document marc del pla educatiu d'entorn](#), i d'altres recursos, orientacions i pràctiques compartides.

Així mateix, el Departament d'Educació posa a l'abast dels centres i els territoris una eina per facilitar l'elaboració, en el marc dels plans educatius d'entorn, de [projectes d'àmbit comunitari \(PdAC\)](#) per donar una resposta comunitària als reptes educatius sobre temes diferents: convivència, famílies, impuls a la lectura, esports i suport a la tasca escolar.

D'altra banda, en compliment de la [Resolució PRE/2073/2014](#), de 8 de setembre, per la qual s'aprova el Pla estratègic d'esport escolar de Catalunya, 2013-2020, ell personal que coordina el Pla català d'esport a l'escola dels centres que formen part d'un pla educatiu d'entorn, han de participar en un grup de treball amb agents esportius del territori per donar una resposta comunitària a les necessitats del territori, a partir d'una diagnosi de necessitats, la concreció d'uns objectius comuns i un marc d'actuacions.

6 Personal funcionari docent i/o inspector jubilat col·laborador amb els centres

públics i serveis educatius

L'[article 105.4](#) de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix que l'Administració educativa ha d'afavorir l'aprofitament de l'experiència professional del professorat jubilat i dels inspectors i inspectores d'educació jubilats que ho desitgin, per mitjà de la seva incorporació als centres i als serveis educatius, sense ocupar-hi llocs de plantilla, en què cal tenir en compte la [disposició addicional setzena](#) del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, mitjançant la qual s'estableix que s'han de preveure les garanties necessàries per assegurar la cobertura de la responsabilitat civil derivada de qualsevol acció o omissió que resulti de la presència i actuació dels professionals jubilats en els centres i serveis educatius.

A la [Resolució ENS/1479/2014](#), de 18 de juny, es detallen els criteris per a la col·laboració del professorat jubilat i dels inspectors i inspectores d'educació que s'han jubilat amb els centres públics i serveis educatius.

Es disposa d'un protocol per gestionar la col·laboració del personal funcionari públic docent i/o inspectors i inspectores que s'han jubilat en projectes dels centres públics, serveis educatius o plans educatius d'entorn. Aquest protocol, que es pot consultar a la [intranet - Portal de centre](#), distingeix diferents processos: quan docents i/o inspectors que s'han jubilat es dirigeixen directament al centre o serveis educatius, quan es dirigeixen als serveis territorials i quan es dirigeixen als serveis centrals.

Per establir la col·laboració s'ha de seguir el procediment següent:

- Cal incloure la col·laboració en la programació general anual de centre, amb l'avaluació prèvia del consell escolar.
- El personal jubilat que vol col·laborar ha de signar una carta de compromís que custodia el mateix centre.
- El personal jubilat que vol col·laborar ha de formalitzar el model de declaració responsable de no haver estat condemnat per sentència ferma per delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual ni per delictes de tràfic d'éssers humans.
- El director o directora del centre ha de formalitzar el model de col·laboració amb el centre educatiu.
- El director o directora del centre ha d'enviar als serveis territorials d'Educació corresponents o, si escau, al Consorci d'Educació de Barcelona, una còpia del model de col·laboració i de la declaració responsable de no haver estat condemnat per sentència ferma per delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual ni per delictes de tràfic d'éssers humans.
- La col·laboració del personal jubilat ha de ser voluntària, sense compensació econòmica, i no ha de suplir mai un lloc de treball remunerat.

Si la col·laboració és de suport a l'alumnat i es fa dins l'horari lectiu, s'ha de dur a terme sempre conjuntament amb el o la docent responsable.

Els centres i serveis educatius que gaudeixin de la col·laboració del personal docent i/o inspectores i inspectors jubilats han de garantir el desenvolupament correcte del servei

entre tots els agents que hi intervenen i respectar els límits de les atribucions respectives.

El Departament d'Educació té contractada una assegurança de responsabilitat patrimonial i civil i d'accidents al personal funcionari docent jubilat i/o inspectores i inspectors que s'han jubilat que col·laboren en tasques de suport educatiu en centres públics i serveis educatius. Els centres han de vetllar per mantenir la reserva de les dades personals que es deriven d'aquestes activitats d'acord amb la normativa de privacitat vigent.

7 Normativa d'aplicació (participació de la comunitat educativa)

- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006)
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009); articles [19](#), [20](#), [26](#), [91](#), [105](#), [148](#), i [152](#)
- [Decret 150/2017](#), de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017).
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010); articles [2](#), [4](#), [7](#), [8](#), [27](#), [28](#), [45](#), [46](#), [54](#) i [DA setzena](#).
- [Decret 202/1987](#), de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions de pares d'alumnes (DOGC núm. 854, de 19.6.1987)
- [Resolució, PRE/2073/2014](#), de 8 de setembre, per la qual s'aprova el Pla estratègic d'esport escolar de Catalunya, 2013-2020 (DOGC núm. 6707, de 16.09.2014)
- [Resolució ENS/1479/2014](#), de 18 de juny, dels criteris per a la col·laboració del professorat jubilat i dels inspectors d'educació jubilats amb els centres públics i serveis educatius (DOGC núm. 6653, de 30.6.2014)